

UNIVERSITEIT
STELLENBOSCH
UNIVERSITY

JAARVERSLAG

2015

FINANSIËLE JAARSTATE

INHOUD

Universiteitsraad se verantwoordelikheid vir finansiële verslagdoening	102
Onafhanklike ouditeursverslag aan die Raad van die Universiteit Stellenbosch	103–104
Rekeningkundige beleid	105–110
Gekonsolideerde staat van finansiële posisie	111
Gekonsolideerde inkomstestaat	112
Gekonsolideerde staat van omvattende inkomste	113
Gekonsolideerde staat van verandering in fondse	114
Gekonsolideerde staat van kontantvloei	115
Aantekeninge by die gekonsolideerde finansiële jaarstate	116–141

Universiteitsraad se verantwoordelikheid vir **FINANSIËLE VERSLAGDOENING**

Die Universiteitsraad aanvaar verantwoordelikheid vir die integriteit, objektiwiteit en betroubaarheid van die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die Universiteit Stellenbosch. Die verantwoordelikheid vir die voorbereiding en aanbieding van die finansiële jaarstate is aan die bestuur gedelegeer.

Die Raad is van mening dat die Universiteit Stellenbosch, insluitende die filiale, geassosieerde maatskappye en trusts wat by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit word, as lopende saak bedryf word, en die gekonsolideerde finansiële jaarstate is gevolglik op hierdie grondslag voorberei.

Die eksterne ouditeur is daarvoor verantwoordelik om op grond van sy audit 'n onafhanklike mening oor die redelike voorstelling van die gekonsolideerde finansiële jaarstate uit te spreek. Hy het onbeperkte toegang tot alle finansiële rekords en verwante data, insluitende die notules van vergaderings van die Raad en alle Raadskomitees, gehad.

Die Oudit- en Risikokomitee het bevestig dat daar voldoende interne finansiële beheerstelsels bestaan en dat daar gedurende die jaar geen wesentliche gebreke in die funksionering van die interne finansiële beheerstelsels was nie.

Die Raad is tevrede dat die gekonsolideerde finansiële jaarstate die finansiële posisie, die resultate van bedrywighede, veranderinge in fondse en kontantvloei redelik weergee in ooreenstemming met die toepaslike rekeningkundige beleide wat op International Financial Reporting Standards (IFRS) gegrond word.

Tussen die jaareinde en die datum van hierdie verslag het geen wesentliche feite aan die lig gekom of omstandighede ontstaan wat die finansiële posisie van die Universiteit Stellenbosch wesentlik beïnvloed nie.

Die gekonsolideerde finansiële jaarstate op bladsy 105 tot 141 is deur die Raad goedgekeur en onderteken deur:

MNR GM STEYN

Voorsitter van die Universiteitsraad

PROF L VAN HUYSTEEN

Bedryfshoof

PROF DP DU PLESSIS

Voorsitter van die Oudit- en Risikokomitee

9 Mei 2016

Onafhanklike ouditeursverslag aan die Raad van DIE UNIVERSITEIT STELLENBOSCH

Ons het die gekonsolideerde finansiële state van die Universiteit Stellenbosch, soos uiteengesit op bladsye 105 tot 141, geaudit. Hierdie finansiële state bestaan uit die staat van finansiële stand soos op 31 Desember 2015, en die gekonsolideerde inkomstestaat, state van omvattende inkomste, veranderings in fondse en kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, en die aantekeninge, wat bestaan uit 'n opsomming van beduidende rekeningkundige beleid en ander verduidelikende inligting.

Raad se Verantwoordelikheid vir die Finansiële State

Die Universiteit Stellenbosch se Raad is verantwoordelik vir die opstel en redelike voorstelling van hierdie gekonsolideerde finansiële state ooreenkomstig 'International Financial Reporting Standards' en die vereistes van die Wet op Hoër Onderwys van Suid-Afrika, en vir sodanige interne beheer as wat die Raad nodig ag om die opstel van gekonsolideerde finansiële state, wat vry is van wesenlike wanvoorstelling, hetsy weens bedrog of foute, in staat te stel.

Ouditeur se Verantwoordelikheid

Dit is ons verantwoordelikheid om op grond van ons audit 'n mening oor hierdie gekonsolideerde finansiële state uit te spreek. Ons het ons audit ooreenkomstig 'International Standards on Auditing' uitgevoer. Daardie standaard vereis dat ons voldoen aan etiese vereistes en die audit beplan en uitvoer om redelike gerusstelling te verkry of die gekonsolideerde finansiële state vry is van wesenlike wanvoorstelling.

'n Oudit behels die uitvoer van prosedures om ouditbewyse te verkry oor die bedrae en openbaarmaking in die finansiële state. Die prosedures wat gekies word hang af van die ouditeur se oordeel, insluitend die beoordeling van die risiko's van wesenlike wanvoorstelling van die finansiële state, hetsy weens bedrog of foute. Tydens daardie risikoboordeling oorweeg die ouditeur interne beheer relevant tot die entiteit se opstel en redelike voorstelling van die finansiële state, ten einde ouditprosedures te ontwerp wat in die omstandighede toepaslik is, maar nie met die doel om 'n mening uit te spreek oor die effektiwiteit van die entiteit se interne beheer nie. 'n Oudit sluit ook 'n evaluering van die toepaslikheid van rekeningkundige beleid wat gebruik is en die redelikheid van rekeningkundige ramings wat deur bestuur gemaak is in, asook 'n evaluering van die algehele voorstelling van die finansiële state.

Ons glo dat die ouditbewyse wat ons verkry het, toereikend en toepaslik is om 'n grondslag vir ons ouditmening te bied.

Mening

Na ons mening is die gekonsolideerde finansiële state, in alle wesenlike opsigte, 'n redelike voorstelling van die gekonsolideerde finansiële stand van die Universiteit Stellenbosch soos op 31 Desember 2015, en van sy gekonsolideerde finansiële prestasie en gekonsolideerde kontantvloei vir die jaar wat op daardie datum geëindig het, ooreenkomstig 'International Financial Reporting Standards' en die vereistes van die Wet op Hoër Onderwys van Suid-Afrika.

Verslag oor ander wetlike en regulatoriese vereistes

In ooreenstemming met die Wet op Openbare Oudit van Suid-Afrika (Wet No. 25 van 2004) en die gepaardgaande Algemene Kennisgewing, het ons 'n verantwoordelikheid om verslag te lewer oor die bevindinge relevant tot die Universiteit Stellenbosch se prestasie teenoor voorafbepaalde doelwitte vir die geselekteerde doelwitte soos vervat in die Jaarverslag, nie-nakoming van wette en regulasies en interne beheer. Ons het toetse uitgevoer om rapporteerbare bevindings te identifiseer soos beskryf onder elke subhoof, maar nie om bewyse in te samel vir die doel om sekerheid oor hierdie aangeleenthede uit te spreek nie. Gevolglik spreek ons nie 'n mening of gevolgtrekking oor hierdie aangeleenthede uit nie.

Voorafbepaalde doelwitte

Ons het prosedures uitgevoer ten einde bewyse te verkry aangaande die betroubaarheid van die inligting soos uiteengesit in die kolom "US in 2015" in die tabel oor die "Ministeriële inskrywings- en effektiwiteitsteikens vir 2019 en die Universiteit Stellenbosch (US) se prestasie, 2013-2015" soos uiteengesit op bladsy 26 van die Jaarverslag vir die jaar geëindig 31 Desember 2015.

Die gerapporteerde prestasie teenoor voorafbepaalde doelwitte is geëvalueer teenoor die oorhoofse kriteria van betroubaarheid.

Die betroubaarheid van die inligting met betrekking tot die geselekteerde doelwitte is beoordeel om vas te stel of dit geldig, akkuraat en volledig is.

Daar was geen wesentliche bevindinge oor die betroubaarheid van die gerapporteerde prestasie inligting van die geselekteerde doelwitte nie.

Behaling van beplande teikens

Verwys na die jaarlikse prestasieverslag op bladsy 26, tabel "Ministeriële inskrywings- en effektiwiteitsteikens vir 2019 en die Universiteit Stellenbosch (US) se prestasie, 2013-2015" vir inligting oor die behaling van die beplande teikens vir die jaar.

Nakoming van wetgewing

Ons het prosedures uitgevoer ten einde bewyse te verkry dat die Universiteit Stellenbosch voldoen het aan toepaslike wette en regulasies aangaande finansiële aangeleenthede, finansiële bestuur en ander tersaaklike aangeleenthede.

Ons het nie enige wesentliche gevalle van nie-nakoming van spesifieke aangeleenthede in die Wet op Hoër Onderwys geïdentifiseer nie.

Interne beheer

Ons het die relevante interne beheer in ag geneem tydens ons audit van die finansiële state, die inligting in die kolom "US in 2015" in die tabel "Ministeriële inskrywings- en die effektiwiteitsteikens vir 2019 en die Universiteit Stellenbosch (US) se prestasie, 2013-2015" op bladsy 26 en die nakoming van wette en regulasies.

Ons het nie enige wesentliche gebreke in interne beheer geïdentifiseer wat ingesluit hoef te word in hierdie verslag nie.

Ander verslae

Oudit-verwante dienste en spesiale audits

123 Ooreengekome prosedure verslae is gedurende die jaar onder oorsig deur ons uitgereik wat handel oor donateur-befondsing, Departement van Hoër Onderwys en Opleiding befondsing, Departement van Handel en Nywerheid befondsing, interne fonds oordragte en die bevestiging van 'n donasie. Die verslae het periodes gedek wat strek van 1 Januarie 2005 tot 31 Maart 2016. Vyf verslae is in proses ten tyde van die teken van hierdie verslag wat periodes dek wat strek van 1 Februarie 2015 tot 31 Maart 2016.

23 Donateur befondsing verslae en nie-udit gerusstellingsverslae is gedurende die jaar onder oorsig deur ons uitgereik wat periodes dek wat strek van 1 Januarie 2013 tot 31 Desember 2015. Elf verslae is in proses ten tyde van die teken van hierdie verslag wat periodes dek wat strek van 1 Januarie 2011 tot 31 Desember 2015.

Die Suid-Afrikaanse Reserwebank het versoek dat 'n beperkte gerusstellingsaudit gedoen word op invoere. Die verslag het die periode 1 Januarie 2014 tot 31 Desember 2014 gedek en is op 24 April 2015 uitgereik.

PricewaterhouseCoopers **Geïnk.**

PRICEWATERHOUSECOOPERS GEÏNK.

Direkteur: D Adriaans
Geregistreeerde Ouditeur
Stellenbosch

20 MEI 2016

REKENINGKUNDIGE BELEID

Die rekeningkundige beleide wat by die voorbereiding van hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate toegepas word, word hieronder uiteengesit. Die beleide word konsekwent toegepas vir alle tydperke wat in hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate gedek word.

1. Voorbereidingsgrondslag

Die gekonsolideerde finansiële jaarstate van die Universiteit Stellenbosch word in ooreenstemming met *International Financial Reporting Standards* (IFRS) opgestel. Die gekonsolideerde finansiële jaarstate word op die historiesekoste-grondslag opgestel, soos deur die herwaardasie van beleggings beskikbaar vir verkoop, skenkings en beleggingseiendom gewysig.

Daar word by die voorbereiding van hierdie gekonsolideerde finansiële jaarstate in ooreenstemming met IFRS op 'n aantal kritieke rekeningkundige ramings gesteun. Die bestuur moet by die toepassing van die Universiteit se rekeningkundige beleide sy diskresie gebruik. Gevalle wat 'n hoë mate van diskresie verg, en gebiede wat beduidende veronderstellings en ramings vereis, word in aantekening I by die gekonsolideerde finansiële jaarstate bespreek.

Standpunte, vertolkings en wysigings van gepubliseerde standpunte wat gedurende die jaar die eerste keer toegepas is
Sekere nuwe standpunte, wysigings en vertolkings is gepubliseer ten opsigte van bestaande standpunte wat verpligtend geraak het vir die finansiële jaar wat op 1 Januarie 2015 begin het, en wat die Universiteit die eerste keer toegepas het. Die standpuntwysigings en -vertolkings is soos volg:

Wysiging aan IAS 19	'Employee benefits', regarding defined benefit plans.
---------------------	---

Standpunte, vertolkings en wysigings van gepubliseerde standpunte wat nog nie effektief is nie

Sekere nuwe standpunte, wysigings en vertolkings is gepubliseer ten opsigte van bestaande standpunte wat verpligtend is vir rekeningkundige tydperke wat op of ná 1 Januarie 2016 of later begin, en wat die Universiteit nog nie toegepas het nie. Die Universiteit sal hierdie wysigings in die toepaslike tydperk toepas, indien van toepassing. Die standpuntwysigings en -vertolkings is soos volg:

Wysigings aan IFRS 10 en IAS 28	'Consolidated financial statements' and 'Investments in associates and joint ventures' on sale or contribution of assets (effektiewe datum uitgestel)
Wysigings aan IFRS 10 en IAS 28	'Consolidated financial statements' and 'Investments in associates and joint ventures' on applying the consolidation exemption (effektief 1 Januarie 2016)
Wysigings aan IFRS 11	'Joint arrangements' on acquisition of an interest in a joint operation (effektief 1 Januarie 2016)
IFRS 14	Regulatory deferral accounts (effektief 1 Januarie 2016)
Wysiging aan IAS 1	'Presentation of financial statements' disclosure initiative (effektief 1 Januarie 2016)
Wysigings aan IAS 16 en IAS 38	'Property, plant and equipment' and 'Intangible assets', on depreciation and amortisation (effektief 1 Januarie 2016)
Wysigings aan IAS 16 en IAS 41	'Property, plant and equipment' and 'Agriculture' on bearer plants (effektief 1 Januarie 2016)
Wysiging aan IAS 27	'Separate financial statements' on equity accounting (effektief 1 Januarie 2016)
Wysigings aan IAS 12	Income taxes (effektief 1 Januarie 2017)
Wysigings aan IAS 7	Cash flow Statements (effektief 1 Januarie 2017)
IFRS 15	Revenue from contracts with customers (effektief 1 Januarie 2018)
IFRS 9	Financial Instruments (2009 & 2010) (effektief 1 Januarie 2018)
Wysigings aan IFRS 9	'Financial instruments', on general hedge accounting (effektief 1 Januarie 2018)
IFRS 16	Leases (effektief 1 Januarie 2019)

Die Bestuur is van mening dat veranderinge in bostaande standpunte, wysigings en vertolkings nie in die volgende jaar 'n wesenlike uitwerking op die Universiteit se gekonsolideerde finansiële jaarstate gaan hê nie.

2. Konsolidasiegrondslag

Filiale

Alle entiteite waarin die Universiteit direk of indirek 'n belang van meer as die helfte van die stemreg hou, of ten opsigte waarvan hy andersins oor die vermoë beskik om beheer oor die werksaamhede uit te oefen, word by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit. Die aankoopmetode word vir die teboekstelling van die verkryging van filiale gebruik. Die koste

van 'n verkryging word as die billike waarde van bates oorgedra en laste aanvaar soos op die transaksiedatum, insluitende enige transaksiekoste, gemeet. Identifiseerbare bates in 'n besigheidskombinasie verkry en laste en voorwaardelike aanspreeklikhede aanvaar word aanvanklik teen billike waarde gemeet.

Die verskil tussen die koste van verkryging en die billike waarde van die groep se deel van die identifiseerbare netto bates word as klandisiewaarde verantwoord. Die resultate van filiale wat gedurende die jaar aangekoop is, word ingesluit vanaf die datum waarop effektiewe beheer verkry is. Konsolidasie word gestaak vanaf die datum waarop effektiewe beheer eindig.

Die Universiteit erken enige niebeherende belange in die filiaal op 'n verkryging-tot-verkryging grondslag teen die billike waarde of teen die niebeherende belang se proporsionele aandeel van die identifiseerbare netto bates van die filiaal.

Tussengroeptransaksies, -saldo's en ongerealiseerde wins op transaksies tussen die Universiteit en sy filiale word uitgeskakel. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel en word as 'n moontlike waardedalingsaanwyser van die onderliggende bate gehanteer. Die rekeningkundige beleide van filiale word, waar nodig, tydens konsolidasie aangepas.

Geassosieerde maatskappye

'n Geassosieerde maatskappy is 'n maatskappy, behalwe 'n filiaal, waarin die Universiteit 'n belegging het en ten opsigte waarvan hy vanweë die aard en die omvang van sy belegging die vermoë het om 'n beduidende invloed daarop te kan uitoefen. Die resultate van geassosieerde maatskappye word deur middel van die ekwiteitsmetode verantwoord. Die ekwiteitsmetode behels die erkenning van die Universiteit en sy filiale se belang in die naverkrygingswins en -verlies van geassosieerde maatskappye in die gekonsolideerde inkomstestaat en die naverkrygingsbewegings in reserwes in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste.

Die kumulatiewe naverkrygingsbewegings word teen die drabedrag van die belegging in die geassosieerde maatskappy aangepas. Die erkenning van die Universiteit en sy filiale se aandeel in verliese van geassosieerde maatskappye word tot die belang in die geassosieerde maatskappy beperk. Bykomende verliese word net erken in die mate waarin die Universiteit en sy filiale die skuld van die geassosieerde maatskappy gewaarborg het.

Tussengroeptransaksies, -saldo's en ongerealiseerde wins op transaksies tussen die Universiteit en sy geassosieerde maatskappye word na gelang van die Universiteit se belang in die geassosieerde maatskappye uitgeskakel. Ongerealiseerde verliese word ook uitgeskakel en word as 'n moontlike waardedalingsaanwyser van die onderliggende bate gehanteer. Die rekeningkundige beleide van geassosieerde maatskappye word, waar nodig, by die toepassing van die ekwiteitsmetode aangepas.

3. Buitelandse valuta

Funksionele en aanbiedingsgeldeenheid

Items wat by die gekonsolideerde finansiële jaarstate ingesluit word, word gemeet deur gebruik te maak van die geldeenheid van die primêre ekonomiese omgewing waarin die Universiteit bedrywig is (die funksionele geldeenheid). Die gekonsolideerde finansiële jaarstate word in Suid-Afrikaanse rand aangebied, wat die Universiteit se funksionele en aanbiedingsgeldeenheid is.

Transaksies en saldo's

Valutatransaksies word verantwoord teen die wisselkoers wat op die transaksiedatum geld. Wins en verlies wat by die vereffening van sodanige transaksies ontstaan en die omskakeling van monetêre bates en laste wat in buitelandse valuta gedenomineer is, word in die gekonsolideerde inkomstestaat erken. Laasgenoemde saldo's word teen jaareindwisselkoerse omgeskakel.

4. Eiendom, boeke en toerusting

Grond en geboue bestaan hoofsaaklik uit erwe, lesingslokale, laboratoriums, koshuise en administratiewe geboue. Grond en geboue word teen historiese koste minus opgehoopte waardevermindering getoon, met uitsluiting van skenkings van grond en geboue wat soos op die datum van die skenking deur professionele waardeerders teen billike waarde gewaardeer word. Die Universiteit het die vrystelling van IFRS 1 toegepas om die markwaarde van geboue soos op die datum van omskakeling (1 Januarie 2004) as kosprys te ag.

Historiese koste sluit direkte koste met betrekking tot die verkryging van die item in. Naverkrygingskoste word net by die oorspronklike kosprys getel, of as 'n afsonderlike bate erken, indien die vloeï van bykomende toekomstige ekonomiese voordele uit die item na die Universiteit waarskynlik is en die koste betroubaar gemeet kan word. Alle ander herstel- en instandhoudingskoste word in die inkomstestaat erken in die tydperk waarin dit aangegaan word.

Boeke en toerusting word teen kosprys getoon, met uitsluiting van skenkings van boeke en toerusting wat soos op die datum van die skenking teen billike waardes deur geswore waardeerders gewaardeer word.

Owerheidstoekennings wat vir infrastruktuur ontvang word, word erken deur die toekenning van die waarde van die bate af te trek.

Geen waardevermindering word ten opsigte van grond erken nie, omdat dit 'n onbeperkte leeftyd het. Die waardevermindering van ander bates word volgens die reguitlynmetode bereken om die koste of herwaardeerde bedrae oor die nutsduur van die bates tot die reswaardes af te skryf.

Reswaardes en waardevermindingskoerse is soos volg:

	Reswaarde 2015 %	Waardevermindering 2015 %	Reswaarde 2014 %	Waardevermindering 2014 %
Grond	100	-	100	-
Geboue	-	1,3-20,0	-	1,3-20,0
Rekenaartoerusting	-	33,3	-	33,3
Ander	0-40	5-25	0-40	5-25
Biblioteekboeke	-	100	-	100

Die nutsdure van eiendom, boeke en toerusting word jaarliks hersien en, indien nodig, aangepas.

Indien die drabedrag van 'n bate groter as die realiseerbare waarde daarvan is, word dit na die realiseerbare waarde afgeskryf.

Wins en verlies by die verkoop van bates word in die gekonsolideerde inkomstestaat erken en verteenwoordig die verskil tussen die opbrengs en die drabedrag soos op die datum van die verkoop.

5. Ontasbare bates

Aangekoopte rekenaarsagtewarelisensies word gekapitaliseer teen die koste aangegaan om die spesifieke sagteware te verkry en in gebruik te neem. Hierdie koste word oor die verwagte nutsduur van die sagteware geamortiseer. Die sagteware wat aan die jaareinde binne hierdie kategorie val, se verwagte nutsduur is 10 jaar. Naverkryingskoste wat vir die instandhouding van rekenaarsagteware aangegaan word, word as 'n uitgawe erken in die tydperk waarin dit aangegaan word. Ontasbare bates sluit slegs rekenaarsagtewarelisensies in.

6. Finansiële instrumente

Finansiële instrumente sluit in kontant en kontantekwivalente, beleggings, debiteure en lenings, handels- en ander krediteure, lenings en korttermynskuldinstrumente. Finansiële instrumente word aanvanklik teen billike waarde, transaksiekoste ingesluit, erken. Die konvensionele koop en verkoop van finansiële bates word soos op die verhandelingsdatum erken.

Die Universiteit klassifiseer finansiële bates volgens die volgende kategorieë: debiteure en lenings; beleggings beskikbaar vir verkoop; en finansiële instrumente teen billike waarde gedra, met aanpassings deur wins en verlies in die inkomstestaat. Die klassifikasie word bepaal deur die doel waarvoor die bate verkry is. Die bestuur bepaal die klassifikasie by aanvanklike erkenning.

Debiteure en lenings

Debiteure en lenings is nieafgeleide finansiële instrumente met vaste of bepaalbare terugbetalings wat nie in 'n aktiewe mark gekwoteer word nie. Debiteure en lenings

word aanvanklik teen billike waarde gemeet. Indien die bedrae eers ná 12 maande vanaf die jaareinde betaalbaar is, word dit by niebedryfsbates ingesluit, andersins by bedryfsbates.

Debiteure en lenings word teen die geamortiseerde koste getoon deur van die effektiwerentekoers-metode gebruik te maak, en ná toelating vir kredietverliese ten opsigte van die uitstaande bedrag. 'n Toelaag vir kredietverliese word geskep indien daar objektiewe bewyse bestaan dat uitstaande bedrae nie volgens die oorspronklike bepaling ingevorder sal word nie. Die bedrag van die toelaag is die verskil tussen die drabedrag en die verhaalbare bedrag, wat die teenswoordige waarde van die verwagte kontantvloeï, verdiskonteer teen die effektiewe rentekoers, verteenwoordig.

Beduidende finansiële probleme en die wanbetaling van uitstaande skuld word as aanwysers van waardedaling beskou. Die drabedrag van die bate word verminder deur van 'n voorsieningsrekening gebruik te maak. Die bedrag van die waardedaling word in die gekonsolideerde inkomstestaat as 'n bedryfsuitgawe erken. Wanneer die debiteur of lening oninvorderbaar is, word dit teen die voorsieningsrekening afgeskryf. Die latere verhalings van enige bedrae wat voorheen afgeskryf is, word teen bedryfsuitgawes op die gekonsolideerde inkomstestaat gekrediteer.

Handels- en ander debiteure, behalwe valutatermykontrakbates, word as debiteure en lenings geklassifiseer.

Kontant en kontantekwivalente, wat as debiteure en lenings geklassifiseer word, bestaan uit kontant voorhande, daggelddeposito's, beleggings in geldmarkinstrumente en bankoortrekkings.

Beleggings beskikbaar vir verkoop

Beleggings word as 'beskikbaar vir verkoop' geklassifiseer en word deur die gebruik van toepaslike waardasiemetodes

teen billike waardes getoon. Beleggings word by niebedryfsbates ingesluit, behalwe as die Universiteit beoog om die belegging binne 12 maande ná jaareinde te vervreem. Aankope en verkope van beleggings word soos op die verhandelingsdatum erken, dit wil sê die datum waarop die Universiteit hom tot die aankope en verkope verbind. Veranderings in billike waardes word in ander omvattende inkomste in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste getoon. Die verskil tussen die netto verkoopsopbrengs en die kosprys van die belegging word by vervreemding van die billikewaarde-reserwe na die gekonsolideerde inkomstestaat oorgedra.

Beleggings word ont erken wanneer die reg op kontantvloei verval het of oorgedra is, of die Universiteit die beduidende risiko's en voordele wat met eienaarskap gepaard gaan, oorgedra het.

Daar word onderskei tussen waardeveranderings weens wisselkoersveranderings en billikewaardeveranderings by instrumente wat in 'n buitelandse valuta gedenomineer en wat as 'beskikbaar vir verkoop' geklassifiseer is. Wisselkoerswinste en -verliese word in die gekonsolideerde inkomstestaat erken. Bewegings in die billike waardes van hierdie beleggings word in die staat van omvattende inkomste erken.

Die billike waarde van genoteerde beleggings word op huidige markpryse gegrond. Die Universiteit bepaal die billike waarde van ongenoteerde beleggings en beleggings waarvoor daar nie 'n aktiewe mark is nie, deur van toepaslike waardasietegniese gebruik te maak.

Die Universiteit bepaal teen elke jaareinde, indien daar objektiewe bewyse bestaan, of 'n finansiële bate se waarde gedaal het. 'n Beduidende afname in die billike waarde van die belegging oor 'n tydperk na laer as die kosprys daarvan is 'n aanduiding dat die belegging se waarde gedaal het. Indien sodanige bewyse vir beleggings beskikbaar vir verkoop bestaan, word die kumulatiewe verlies van die billikewaarde-reserwe na die gekonsolideerde inkomstestaat oorgedra.

Die kumulatiewe verlies word bereken as die verskil tussen die verkrygingskoste en die huidige billike waarde ná aftrekking van enige waardedalings wat in vorige tydperke erken is. Waardedalingsverliese wat in die gekonsolideerde inkomstestaat erken is, word nie in die gekonsolideerde inkomstestaat teruggeskryf indien daar latere verhalings is nie.

Afgeleide instrumente

Bates en laste ten opsigte van afgeleide instrumente, met inbegrip van valutatermykontrakte, word as 'teen billike waarde met aanpassings deur die inkomstestaat' geklassifiseer. Hierdie instrumente word erken teen billike waarde soos op die datum waarop die afgeleide kontrak aangegaan word. In die daaropvolgende tydperke word

dit teen billike waarde herwaardeer. Winste en verliese op afgeleide instrumente word in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.

Handels- en ander krediteure en korttermynskuldinstrumente

Handels- en ander krediteure, behalwe valutatermykontraklaste, word aanvanklik teen billike waarde gemeet. Daarna word dit teen geamortiseerde koste getoon deur van die effektiewerentekoers-metode gebruik te maak.

Rentedraende lenings

Lenings word aanvanklik teen billike waarde erken, met inagneming van enige transaksiekoste wat aangegaan is. Lenings word ná aanvanklike erkenning teen geamortiseerde koste gedra. Verskille tussen die aanvanklik erkende bedrag en die aflossingsbedrag word oor die duur van die lening in die gekonsolideerde inkomstestaat erken deur van die effektiewerentekoers-metode gebruik te maak. Lenings word as bedryfslaste getoon, behalwe indien die Universiteit 'n onvoorwaardelike reg het om betaling vir minstens 12 maande na die jaareinde uit te stel, in welk geval dit as niebedryfslaste getoon word.

7. Navorsings- en ontwikkelingskoste

Navorsings- en ontwikkelingskoste word as 'n uitgawe erken in die jaar waarin dit aangegaan word, aangesien albei inherent aan die gewone werksaamhede van 'n universiteit is.

8. Skenkings

Skenkings word teen die billike waarde soos op die datum van die skenking gegrond op eksterne waardasies, getoon.

9. Voorraad

Voorraad, wat hoofsaaklik uit verbruiksgoedere en skryfbehoeftes bestaan, word teen die kosprys getoon, op die grondslag van gemiddelde koste, of die netto realiseerbare waarde, wat ook al die laagste is.

Die kosprys sluit finansieringskoste uit. Netto realiseerbare waarde is die geraamde verkoopsprys in die normale gang van sake, minus verkoopskoste.

10. Waardedaling van niefinansiële bates

Bates met 'n onbepaalde nutsduur is nie aan waardevermindering en amortisasie onderworpe nie en word jaarliks vir waardedaling getoets. Bates wat aan waardevermindering en amortisasie onderworpe is, word vir maandelike waardedaling getoets indien 'n gebeurtenis of verandering in omstandighede aandui dat die dra-bedrag van die bate maandelik nie verhaalbaar is nie. 'n Waardedalingsverlies word erken vir die bedrag waarmee

die drabedrag van die bate die verhaalbare bedrag daarvan oorskry. Die verhaalbare bedrag is die bate se billike waarde, minus enige verkoopskoste, of die gebruikswaarde daarvan, wat ook al die hoogste is. In die toets vir waardedaling word bates gegroepeer op die kleinste vlak waarvoor daar afsonderlik identifiseerbare kontantvloei is (kontantgenererende eenhede). Niefinansieële bates met vorige waardedalings word aan elke jaareinde hersien vir 'n moontlike omswaaiing van die waardedaling wat reeds erken is.

11. Inkomste-erkenning

Inkomste word erken teen die billike waarde van die bedrae of goedere wat ontvang is.

Donasie-inkomste word erken wanneer dit toeval.

Studente- en inwoningsgeld word erken na gelang die diens gelewer word.

Sentrale owerheidstoekennings word erken in die tydperk waarvoor dit ontvang word. Owerheidstoekennings word erken wanneer daar redelike sekerheid is dat die toekenning ontvang sal word en dat die Universiteit sal voldoen aan al die voorwaardes wat daaraan gekoppel word. Owerheidstoekennings wat vir infrastruktuur ontvang word, word erken deur die toekenning van die waarde van die bate af te trek. Die toekenning word as inkomste verantwoord deur die waardevermindering wat toegeken en in die inkomstestaat getoon word.

Navorsingstoekennings word oor die termyn van die navorsing en op grond van die bepalings van die individuele kontrakte erken.

Rente-inkomste word op 'n tydtoedelingsgrondslag erken deur die effektiewerentekoers-metode toe te pas. Wanneer 'n toelating van kredietverliese ten opsigte van 'n debiteur geskied, verminder die Universiteit die drabedrag na die verhaalbare bedrag. Die verhaalbare bedrag verteenwoordig die toekomstige kontantvloei teen die oorspronklike effektiewe rentekoers verdiskonteer. Hierdie diskonto word oor tyd as rente erken. Rente-inkomste ten opsigte van lenings waarvoor 'n waardedaling erken is, word teen die oorspronklike effektiewe rentekoers erken.

Tussendepartementele inkomste word uitgeskakel.

Ander inkomste wat deur die Universiteit verdien word, word op die volgende grondslae erken:

- ▶ **Dividendinkomste** – wanneer die aandeelhouer se reg om 'n dividend te ontvang vestig, dit wil sê op die laaste dag vir registrasie ten opsigte van genoteerde aandele en, in die geval van ongenoteerde aandele, wanneer dividende verklaar word.

- ▶ **Huurinkomste** – ontvangste ten opsigte van bedryfshuurkontrakte word oor die tydperk van die huurtermyn op 'n reguitlynggrondslag in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.
- ▶ **Toevallige verkope en dienste** – in die tydperk waarin dit toeval.

12. Huur

Indien die verhuurder die beduidende risiko's en voordele van eienaarskap van 'n gehuurde item behou, word dit as bedryfshuur geklassifiseer. Betalings ten opsigte van bedryfshuurkontrakte word oor die huurtermyn op 'n reguitlynggrondslag in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.

Die Universiteit huur eiendom en toerusting. Huurooreenkomste waar die Universiteit, as huurder, aansienlik al die risiko's en voordele van eienaarskap ontvang, word as bruikhure geklassifiseer. Bruikhure word aan die begin van die huurtermyn teen die laagste van die markwaarde van die gehuurde eiendom en die huidige waarde die minimum huurbetalings gekapitaliseer. Elke huurbetaling het 'n las- en 'n finansieringskoste-element en word daarvolgens verdeel. Die ooreenstemmende huurverplichting, na aftrekking van finansieringskoste, word in die staat van finansieële posisie erken. Die finansieringskoste-element word oor die huurtermyn in die inkomstestaat erken ten einde 'n konstante termynkoers van finansieringskoste op die uitstaande verplichting vir elke verslagdoeningstydperk te erken. Die eiendom en toerusting wat deur middel van bruikhuurkontrakte verkry word, word oor die kortste van die nuttige lewensduur of die huurtermyn van die bate gedepreisieer.

13. Beleggingseiendomme

Beleggingseiendomme word gehou om huurinkomste te genereer en om kapitaal groei te bewerkstellig. Eienaargeokkupeerde eiendomme word vir administratiewe, onderrig- en navorsingsdoeleindes gehou. Die verskil in gebruik onderskei eienaargeokkupeerde eiendomme van beleggingseiendomme.

Beleggingseiendomme word as langtermynbeleggings beskou en teen billike waarde gedra wat jaarliks deur eksterne professionele waardeerders bepaal word. Beleggingseiendomme is nie aan waardevermindering onderworpe nie. Enige verandering in waarde word direk in die gekonsolideerde inkomstestaat erken.

Eienaargeokkupeerde eiendomme word ooreenkomstig die rekeningkundige beleid vir eiendom, boeke en toerusting erken en gemeet.

14. Voorsienings

Voorsienings word erken wanneer die Universiteit 'n huidige wettige of afgeleide verpligting het as gevolg van 'n verpligtende gebeurtenis wat in die verlede plaasgevind het en wat waarskynlik tot 'n uitvloeï van hulpbronne in die vorm van ekonomiese voordele sal lei om die verpligting te vereffen, en 'n redelike raming van die bedrag van die verpligting moontlik is. Voorsienings word gemeet teen die huidige waarde van die verwagte toekomstige uitgawes om die verpligting te vereffen, verdiskonteer teen die markverwante koers vir soortgelyke voorsienings. Veranderings in die waarde van voorsienings as gevolg van tydsverloop word as rente erken.

15. Personeelvoordele

Na-aftrede mediese voordele en groeplewensversekeringskema

Na-aftrede mediese voordele word aan afgetrede werknemers verskaf. Toegang tot hierdie voordeel word beperk tot werknemers wat voor 1 Junie 2002 aangestel is. Alle werknemers word verplig om aan die groeplewensversekeringskema deel te neem. Die verwagte koste van hierdie voordele word oor die diens tydperk erken. Die verpligting ten opsigte van die na-aftrede mediese voordele is die teenswoordige waarde van die verpligting soos aan die jaareinde, minus die billike waarde van planbates en enige aanpassings vir aktuariële wins of verlies en verstreke dienskosse. Die verpligting word minstens elke drie jaar aktuarieel deur 'n onafhanklike aktuaris bereken. Aktuariële wins en verliese word onmiddellik in die ander omvattende inkomste in die gekonsolideerde staat van omvattende inkomste erken.

Pensioenverpligtings

Bydraes word maandeliks aan die US Aftredefonds, 'n vastebydrae-plan vir permanente werknemers van die Universiteit, gemaak. 'n Vastebydrae-plan is 'n pensioenplan waar die Universiteit vaste bydraes aan 'n eksterne fonds maak.

Langdiensvoordele

Ná 25 jaar dienslewering kwalifiseer werknemers vir 'n geskenk met 'n waarde gelykstaande aan 50% van die werknemer se maandelikse salaris (met 'n minimum waarde van R400 en 'n maksimum waarde van R5 000). Die Universiteit erken 'n las en die gepaardgaande uitgawe na gelang die verpligting ooploop.

16. Uitgestelde belasting

Uitgestelde belasting word volgens die aanspreeklikheidsmetode voorsien. Uitgestelde belasting verteenwoordig die belastinguitwerking van tydelike verskille tussen die belastingbasisse van bates en laste en die drawaardes daarvan vir finansiële verslagdoeningsdoeleindes. Huidige belastingkoerse word gebruik om uitgestelde belasting te bepaal. Uitgesteldebilting-bates word slegs erken in die mate dat die verhaalbaarheid daarvan waarskynlik is. Uitgestelde belasting word nie voorsien indien dit uit die aanvanklike erkenning van bates en laste as gevolg van ander transaksies as besigheidskombinasies spruit nie en soos op die transaksiedatum nie rekeningkundige wins of verlies of belasbare inkomste of vasgestelde verlies beïnvloed nie.

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN FINANSIËLE POSISIE SOOS OP 31 DESEMBER 2015

	Aantekeninge	2015 R000	2014 R000
BATES			
NIEBEDRYFSBATES		12 734 066	11 191 890
Eiendom, boeke en toerusting	4	4 804 319	4 343 353
Ontasbare bates	5	2 144	2 144
Langtermynbeleggings	6	7 684 108	6 630 731
Beleggingseiendomme	7	29 860	29 270
Belegging in geassosieerde maatskappye	8	6 405	5 003
Langtermyngedeelte van handels- en ander debiteure	9	199 110	172 196
Uitgestelde belasting	10	2 934	-
Bedryfshuurbate	12	5 186	9 192
BEDRYFSBATES		943 660	808 313
Voorraad	11	4 086	4 331
Handels- en ander debiteure	9	317 612	242 897
Korttermyngedeelte van bedryfshuurlas	12	4 368	4 505
Kontant en kontantekwivalente	25	617 594	556 579
TOTALE BATES		13 677 726	12 000 203

FONDSE EN AANSPREEKLIKHEDE			
FONDSE BESIKBAAR		12 171 421	10 635 988
Onbeperkte fondse	2	1 414 867	1 033 428
Beperkte fondse	2	6 780 712	5 825 387
Billikewaarde-reserwe	2	1 439 162	1 220 213
		9 634 741	8 079 029
Eiendomsherwaardasiereserwe	2	2 538 731	2 538 731
Niebeherende belange	2	(2 051)	18 229
NIEBEDRYFSLASTE		683 636	657 570
Rentedraende lenings	3	112 531	110 835
Personeelvoordele	27	571 105	546 735
BEDRYFSLASTE		822 669	706 645
Handels- en ander krediteure	13	820 236	704 899
Uitgestelde belasting	10	-	275
Korttermyngedeelte van rentedraende lenings	3	2 433	1 471
TOTALE FONDSE EN AANSPREEKLIKHEDE		13 677 726	12 000 203

GEKONSOLIDEERDE INKOMSTESTAAT VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2015

	Aantekeninge	Opvoedkundig & algemeen	Opvoedkundig & algemeen	Opvoedkundig & algemeen	Studente- en personeel-huisvesting	2015 Totaal	2014 Totaal
		Onbeperk	Beperk	Totaal	Beperk	R000	R000
		R000	R000	R000	R000	R000	R000
TOTALE INKOMSTE		2 552 065	2 188 239	4 740 304	292 539	5 032 843	5 140 345
HERHALENDE ITEMS							
Owerheidstoekennings		1 177 920	397 600	1 575 520	-	1 575 520	1 552 284
Studente-, inwonings- en ander gelde		783 768	164 687	948 455	284 599	1 233 054	1 074 296
Privaat skenkings, toekennings en kontrakte		87 835	1 037 697	1 125 532	-	1 125 532	1 074 763
Verkope van dienste en produkte		172	181 919	182 091	-	182 091	192 962
Subtotaal		2 049 695	1 781 903	3 831 598	284 599	4 116 197	3 894 304
Rente en dividende verdien	19	131 814	207 933	339 748	7 940	347 688	289 411
Wins by vervreemding van eiendom, boeke en toerusting		-	6 379	6 379	-	6 379	4 519
Gerealiseerde wins by vervreemding van beleggings	20	367 138	178 606	545 744	-	545 744	946 819
Ekwiteitswins in geassosieerde maatskappye	8	-	1 590	1 590	-	1 590	1 512
Valutawins		3 418	11 827	15 245	-	15 245	3 779
		2 552 065	2 188 239	4 740 304	292 539	5 032 843	5 140 345
TOTALE UITGAWES		1 844 581	1 655 750	3 500 331	215 198	3 715 529	3 653 414
HERHALENDE ITEMS							
Personeelkoste	15	1 197 349	713 806	1 911 155	27 691	1 938 846	1 729 671
Akademies professioneel		654 293	215 740	870 033	-	870 033	774 393
Ander		543 056	498 066	1 041 122	27 691	1 068 813	955 278
Ander bedryfsuitgawes	17	557 914	765 267	1 323 181	183 914	1 507 095	1 658 582
Waardevermindering en amortisasie	17	89 312	159 466	248 778	3 585	252 363	241 384
Subtotaal		1 844 575	1 638 539	3 483 114	215 190	3 698 304	3 629 637
Verlies by vervreemding van eiendom, boeke en toerusting		6	(14)	(8)	8	-	941
Finansieringskoste		-	17 225	17 225	-	17 225	22 837
		1 844 581	1 655 750	3 500 331	215 198	3 715 529	3 653 414
TOEDELING NA/(VAN) RESERWES		-	34 897	34 897	(34 897)	-	-
ORPLASING (VAN)/NA RESERWES		(289 783)	332 227	42 444	(42 444)	-	-
		(289 783)	367 124	77 341	(77 341)	-	-
SURPLUS VIR DIE JAAR		417 701	899 613	1 317 314	-	1 317 314	1 486 931
Toeskryfbaar aan houer		417 701	907 330	1 325 031	-	1 325 031	1 474 852
Toeskryfbaar aan niebeherende belang		-	(7 717)	(7 717)	-	(7 717)	12 079
SURPLUS VIR DIE JAAR		417 701	899 613	1 317 314	-	1 317 314	1 486 931

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN OMVATTENDE INKOMSTE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2015

	Opvoedkundig en algemeen	Studente- en personeel- huisvesting	Filiaal- maatskappye	Lenings- fondse	Skenkings- fondse	Vaste bate- fondse	Nie- beheren- de belange	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000
31 DESEMBER 2014								
Surplus vir die jaar	1 474 852	-	-	-	-	-	12 079	1 486 930
Ander omvattende inkomste								
Billikewaarde-reserwe								
- Realisasie na inkomstestaat	(255 153)	(20 642)	-	-	(613 494)	(57 530)	-	(946 819)
- Aanpassing vir die jaar	133 966	15 665	484	-	286 626	44 252	-	480 993
Aktuariële verlies vir die jaar	(29 769)	-	-	-	-	-	-	(29 769)
Toedeling (van)/na reserwes	(658 813)	51 773	(8 770)	11 587	638 806	(34 040)	(546)	-
Oorplasings (van)/na reserwes	(111 835)	(23 913)	-	32 103	(97 064)	200 709	-	-
TOTALE OMVATTENDE INKOMSTE	553 247	22 883	(8 286)	43 690	214 875	153 392	11 533	991 335

31 DESEMBER 2015								
Surplus vir die jaar	1 325 031	-	-	-	-	-	(7 717)	1 317 314
Ander omvattende inkomste								
Billikewaarde-reserwe								
- Realisasie na inkomstestaat	(162 660)	(12 870)	-	-	(334 001)	(36 212)	-	(545 744)
- Aanpassing vir die jaar	262 742	20 204	-	-	424 187	57 558	-	764 691
Aktuariële verlies vir die jaar	(830)	-	-	-	-	-	-	(830)
Toedeling na/(van) reserwes	(777 228)	80 536	4 586	(2 440)	437 330	269 779	(12 563)	-
Oorplasings (van)/na reserwes	72 528	(42 443)	-	31 829	(153 892)	91 979	-	-
TOTALE OMVATTENDE INKOMSTE	719 584	45 427	4 586	29 389	373 623	383 103	(20 279)	1 535 431

**GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN VERANDERINGS IN FONDSE VIR DIE JAAR GEËINDIG
31 DESEMBER 2015**

	Opvoedkundig en algemeen	Studente- en personeel- huisvesting	Filiaal- maatskappye	Lenings- fondse	Skenkings- fondse	Vaste bate- fondse	Nie-beheren- de belange	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000	R000
SALDO SOOS OP 1 JANUARIE 2014	2 517 977	124 486	4 160	241 466	2 678 316	4 071 554	544	9 638 503
Surplus vir die jaar	1 474 852	-	-	-	-	-	12 079	1 486 931
Verkryging van belang in filiaal	-	-	-	-	-	-	6 152	6 152
Ander omvattende inkomste vir die jaar	(921 605)	22 883	(8 286)	43 690	214 875	153 392	(546)	(495 598)
SALDO SOOS OP 31 DESEMBER 2014	3 071 225	147 369	(4 126)	285 156	2 893 191	4 224 946	18 229	10 635 988
SALDO SOOS OP 1 JANUARIE 2015	3 071 225	147 369	(4 126)	285 156	2 893 191	4 224 946	18 229	10 635 990
Surplus vir die jaar	1 325 031	-	-	-	-	-	(7 717)	1 317 314
Ander omvattende inkomste vir die jaar	(605 447)	45 427	4 586	29 389	373 623	383 103	(12 563)	218 117
SALDO SOOS OP 31 DESEMBER 2015	3 790 809	192 796	460	314 545	3 266 814	4 608 049	(2 051)	12 171 421

GEKONSOLIDEERDE STAAT VAN KONTANTVLOEIE VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2015

	Aantekeninge	2015	2014
		R000	R000
KONTANTVLOEI UIT BEDRYFSAKTIVITEITE			
Kontant ontvang uit owerheidstoekennings		1 575 520	1 552 284
Kontant ontvang uit studente-, inwonings- en ander gelde		1 198 787	1 053 520
Kontant ontvang uit privaat skenkings, toekennings en kontrakte		1 125 532	1 074 763
Kontant ontvang uit verkope van dienste en produkte		90 383	147 357
Kontant betaal vir personeelkoste		(1 897 021)	(1 699 422)
Kontant betaal vir voorrade en dienste		(1 444 031)	(1 754 187)
Kontant deur bedrywighede voortgebring	24	649 170	374 315
Plus: Rente ontvang	21	268 738	197 983
Dividende ontvang	22	76 981	85 769
Min: Rente betaal	23	(19 207)	(23 042)
Netto kontantinvloei uit bedryfsaktiwiteite		975 682	635 025
KONTANTVLOEI UIT BELEGGINGSAKTIVITEITE		(917 326)	(388 204)
Toevoeging tot beleggings		(767 299)	(960 302)
Gerealiseerde surplusse op beleggings		560 399	947 328
Toevoeging van filiaal		-	28 355
Toevoeging tot eiendom, boeke en toerusting		(713 329)	(408 385)
Opbrengs uit die verkoop van eiendom, boeke en toerusting		2 903	4 800
KONTANTVLOEI UIT FINANSIERINGSAKTIVITEITE			
Toename/(Afname) in rentedraende lenings		2 659	(5 134)
NETTO TOENAME IN KONTANT- EN KONTANTEKWIVALENTE		61 015	241 688
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN DIE BEGIN VAN DIE JAAR		556 579	314 891
KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE AAN DIE EINDE VAN DIE JAAR	25	617 594	556 579

Aantekeninge by die gekonsolideerde finansiële jaarstate VIR DIE JAAR GEËINDIG 31 DESEMBER 2015

1. KRITIEKE REKENINGKUNDIGE RAMINGS EN OORDEEL

Die Bestuur se ramings en oordeel word deurlopend geëvalueer en word gegrond op vorige ondervinding en ander faktore, wat toekomstige verwagtings insluit en vir die gegewe omstandighede as redelik geag word.

Die Bestuur maak ramings en veronderstellings oor die toekoms. Gevolglik sal die rekeningkundige ramings wat in die gekonsolideerde finansiële jaarstate gebruik word, nie noodwendig met die werklike uitkoms in daaropvolgende tydperke strook nie. Die onderstaande ramings en veronderstellings kan 'n wesenlike invloed op die drabedrae van bates en laste hê.

Personeelvoordele

'n Aantal aannames word in die voorsiening vir personeelvoordele gemaak. Verwys na aantekening 27 vir die aannames.

Die hoofaansame is 'n gesondheidsorginflasiekoers van 10,3% (2014: 8,4%). Die uitwerking van 'n verandering van 1% in die gesondheidsorginflasie op die 2015 gekonsolideerde finansiële jaarstate sal soos volg wees:

Toename van 1%	- 11,6% (2014: 12,1%) styging in die verstreke diens-verpligtings - 12,9% (2014: 13,6%) styging in die diens- en rentekoste (net kontraktuele verpligting)
Afname van 1%	- 9,8% (2014: 10,9%) daling in die verstreke diens-verpligtings - 10,8% (2014: 11,3%) daling in die diens- en rentekoste (net kontraktuele verpligting)

Die Universiteit se beleid oor aftreeouderdom bepaal dat werknemers op 65 jaar aftree. Ná ouderdom 65 kan diens tot maksimum ouderdom 70, gegrond op deurlopende bevredigende prestasie, voortgesit word. Vir berekeningsdoeleindes word die normale en verwagte aftreeouderdom dus as 65 geag.

Waardedaling van uitstaande studentegelde en -lenings

Die jaarlikse voorsiening vir die waardedaling van studenteleninge word gegrond op die aanname dat studente teen gemiddeld prima (2014: prima) lenings in die mark kan aangaan. Hierdie aanname word op navrae by verskeie finansiële instellings gegrond. Toelating vir kredietverliese ten opsigte van uitstaande studentegelde word op historiese tendense gegrond.

Waardedaling van beleggings

Die Universiteit bepaal die beduidendheid van 'n afname in die billike waarde na laer as die markwaarde met inagneming van die volatilititeit van die waarde van die spesifieke instrument. 'n Afname na laer as die markwaarde wat langer as 12 maande duur, word geag beduidend te wees.

Nutsduur en reswaardes van eiendom, boeke en toerusting

Die nutsduur van grond word as onbepaald geag. Gevolglik word geen waardevermindering ten opsigte van grond erken nie. Die nutsduur van ander bates word op grond van ondervinding in die verlede en die eienskappe van die spesifieke items geraam.

Die reswaardes van bates, behalwe van grond, word op grond van ondervinding in die verlede en die eienskappe van die spesifieke items geraam.

Markwaarde van geboue

Twee metodes word toegepas om die markwaarde van geboue te bepaal. Die eerste is die direk vergelykbare metode, waarvolgens waarde met verwysing na die werklike verkoopsprys van vergelykbare eiendom vasgestel word. Die tweede is om 'n waardasie op die potensiele verhuringsinkomste, met inagneming van die unieke aard van die Universiteit se eiendomme en okkupasiekoerse, te grond.

Die herwaardasie van geboue soos op 1 Januarie 2004 ingevolge IFRS 1, *First-time adoption of International Financial Reporting Standards*, word gegrond op die volgende sleutel-aannames:

- ▶ Die geboue sal onder normale marktoestande in die mark geplaas en verhandel word.
- ▶ Al die eiendomme van die Universiteit Stellenbosch sal nie gelyktydig in die oop mark geplaas word nie.
- ▶ Waar daar titelbeperkings teen eiendomme geregistreer is wat die verkope daarvan beperk of verhoed, sal sodanige titelbeperkings, waar moontlik, by wyse van die Wet op Opheffing van Beperkings, no. 84 van 1967, opgehef word voordat die eiendomme in die mark geplaas word.

Verlofvoorsiening

Werknemers is geregtig om hulle jaarlikse verlof binne 12 maande (2014: 12 maande) ná die einde van die betrokke verloffjaar te neem. Werknemers wat voor 1 Januarie 2008 aangestel is, is verder geregtig om 'n aantal dae, op hulle

posvlak gegrond, te laat oploop of te laat uitbetaal. Die restant verval na 12 maande (2014: 12 maande). In die geval van werknemers wat ná 1 Januarie 2008 aangestel is, verval alle jaarlikse verlof wat nie geneem is nie, ná 12 maande (2014: 12 maande). Werknemers ouer as 60 jaar se verlofvoorsiening word egter beperk tot die

verlofgeregtigheid wat van toepassing is op die posvlak wat hulle op 60 jarige ouderdom bekleë. Geen verlof mag ná die ouderdom van 60 opgehoop word nie. Historiese tendense ten opsigte van die aantal dae wat verval het, word by die berekening van die verlofvoorsiening gebruik.

2. FONDSSALDO'S

Die opgehoopte saldo's soos op 31 Desember is soos volg:

	Beperk R000	Onbeperk R000	Eiendoms- herwaardasie- reserwe R000	Billikewaarde- reserwe R000	Niebeherende belange R000	Totaal R000
2015						
Opvoedkundig en algemeen	2 147 831	1 214 381	-	428 597	-	3 790 809
Studente- en personeel-huisvesting	158 884	-	-	33 911	-	192 795
Filiaalmaatskappye	(709)	-	-	1 169	-	460
Leningsfondse	314 545	-	-	-	-	314 545
Skenkingsfondse	2 186 260	200 486	-	880 068	-	3 266 814
Vastebate-fondse	1 973 902	-	2 538 731	95 416	-	4 608 049
Niebeherende belange	-	-	-	-	(2 051)	(2 051)
	6 780 713	1 414 867	2 538 731	1 439 161	(2 051)	12 171 421
2014						
Opvoedkundig en algemeen	1 771 438	971 273	-	328 514	-	3 071 224
Studente- en personeel-huisvesting	120 792	-	-	26 577	-	147 369
Filiaalmaatskappye	(5 295)	-	-	1 169	-	(4 126)
Leningsfondse	285 156	-	-	-	-	285 156
Skenkingsfondse	2 041 153	62 155	-	789 883	-	2 893 191
Vastebate-fondse	1 612 144	-	2 538 731	74 070	-	4 224 945
Niebeherende belange	-	-	-	-	18 229	18 229
	5 825 387	1 033 428	2 538 731	1 220 213	18 229	10 635 988

2015

2014

R000

R000

Beperkte en onbeperkte fondse beskikbaar word teen boekwaarde in die staat van finansiële posisie getoon. Die markwaarde van die fondse beskikbaar, indien die billikewaarde-reserwe toegedeel word, is soos volg:

Beperkte fondse	7 971 733	6 791 973
Onbeperkte fondse	1 663 008	1 287 056
Geoomerkte reserwes	1 239 771	1 059 648
Ongeoomerkte reserwes	423 237	227 408
Fondse beskikbaar, teen markwaarde	9 634 741	8 079 029

3. RENTEDRAENDE LENINGS

Een lening by die staat met 'n vaste rentekoers in gelyke halfjaarlikse betalings eindigende 2018 terugbetaalbaar	306	411
Verskeie lenings by ander finansiële instellings met verskillende rentekoerse en termyne in halfjaarlikse betalings terugbetaalbaar	43 968	45 234
Bankfasiliteit vir die finansiering van die Universiteit se verskillende motorskemas	40 837	38 387
Bruikhuurverpligting	29 853	28 274
	114 964	112 306
Min: Gedeelte binne een jaar terugbetaalbaar	(2 433)	(1 471)
	112 531	110 835

Die aflosdatums van rentedraende lenings is soos volg:

Binne een jaar	-	-
Tussen twee en vyf jaar	44 155	43 004
Ná vyf jaar	70 809	69 303
	114 964	112 306

Die gemiddelde rentekoers ten opsigte van lenings beloop soos aan die jaareinde 13,6% (2014: 12,8 %).

Motorlenings ter waarde van R0,2 miljoen (2014: R1,0 miljoen), waarvoor motorvoertuie beswaar is (verwys na aantekening 4), word by rentedraende lenings ingesluit. Motorlenings deur werknemers verskuldig word by handels- en ander debiteure (verwys na aantekening 9) ingesluit. Al die lenings, met uitsondering van die motorskemas, het vaste rentekoerse. Die rentekoerse van motorskemas is aan die prima koers gekoppel.

Die minimum bruikhuurbetalings is betaalbaar soos volg:

Binne een jaar	4 472	4 066
Tussen twee en vyf jaar	22 830	20 755
Ná vyf jaar	68 331	74 879
Totale betalings	95 633	99 700
Min: finansieringskoste betaalbaar	(65 780)	(71 426)
	29 853	28 274

2015

2014

R000

R000

Die huidige waarde van bruikhuurbetalings is soos volg:

Binne een jaar (addisionele rente gekapitaliseer)	(1 492)	(1 580)
Tussen twee en vyf jaar	(3 192)	(4 500)
Ná vyf jaar	34 537	34 354
	29 853	28 274

4. EIENDOM, BOEKE EN TOERUSTING

	2015			2014		
	Kosprys	Opgehoopte waardevermindering	Netto dra-bedrag	Kosprys	Opgehoopte waardevermindering	Netto dra-bedrag
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
Grond	15 679	-	15 679	15 679	-	15 679
Geboue	4 751 845	673 462	4 078 382	4 553 358	700 550	3 852 808
Rekenaartoeusting	385 736	317 431	68 305	346 067	280 892	65 175
Ander toerusting en voertuie	915 815	273 863	641 953	831 721	422 029	409 691
Biblioteekboeke	576 588	576 588	-	509 824	509 824	-
	6 645 664	1 841 344	4 804 319	6 256 649	1 913 295	4 343 353

	Grond	Geboue	Rekenaar-toerusting	Ander toerusting en voertuie	Biblioteek-boeke	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
2015 Rekonsiliasie van die drabedrag:						
Kosprys aan die begin van die jaar	15 679	4 765 280	346 067	831 721	509 824	6 468 571
Min: Owerheidstoekenning	-	(211 922)	-	-	-	(211 922)
Herstateerde kosprys	15 679	4 553 358	346 067	831 721	509 824	6 256 649
Opgehoopte waardevermindering aan die begin van die jaar	-	(700 550)	(280 892)	(422 029)	(509 824)	(1 913 295)
Netto begindrawaarde	15 679	3 852 808	65 175	409 692	-	4 343 354
Netto toevoegings en vervreemdings	-	305 719	48 582	284 632	74 395	713 328
Waardevermindering per inkomstestaat	-	(80 145)	(45 452)	(52 371)	(74 395)	(252 363)
Netto eindrawaarde	15 679	4 078 382	68 305	641 953	-	4 804 319

	Grond	Geboue	Rekenaar-toerusting	Ander toerusting en voertuie	Biblioteek-boeke	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
2014 Rekonsiliasie van die drabedrag:						
Kosprys aan die begin van die jaar	15 679	4 416 221	313 753	781 669	454 895	5 982 217
Min: Owerheidstoekenning	-	(126 525)	-	-	-	(126 525)
Herstateerde kosprys	15 679	4 289 696	313 753	781 669	454 895	5 855 692
Opgehoopte waardevermindering aan die begin van die jaar	-	(651 549)	(245 677)	(352 220)	(454 895)	(1 704 341)
Netto begindrawaarde	15 679	3 638 148	68 076	429 449	-	4 151 352
Netto toevoegings en vervreemdings	-	293 345	44 478	28 855	66 302	432 980
Waardevermindering per inkomstestaat	-	(78 684)	(47 379)	(48 613)	(66 302)	(240 978)
Netto einddrawaarde	15 679	3 852 808	65 175	409 691	-	4 343 353

Die register met volledige besonderhede van grond en geboue is by die kantore van die Universiteit beskikbaar.

Voertuie met 'n drabedrag van R 0,2 miljoen (2014: R1,0 miljoen) wat ingevolge personeelmotorskemas by die onderskeie banke (verwys na aantekening 3) beswaar is, word by ander toerusting en voertuie ingesluit.

Eiendom op Stellenbosch waarop 'n notariële verband ter waarde van R191,6 miljoen (2014: R191,6 miljoen) geregistreer is, word by grond ingesluit. Die regte ingevolge die verhuuringsooreenkomst is aan die finansierder gesedeer.

Werk in proses ter waarde van R300,1 miljoen (2014: R347,6 miljoen) word by die koste van geboue ingesluit. Geen waardevermindering word ten opsigte van werk in proses erken nie.

Die Universiteit huur eiendom deur middel van 'n bruikhuur met 'n termyn van 15 jaar en dit word ingesluit by die koste en opgehoopte waardevermindering van geboue.

5. ONTASBARE BATES

	2015			2014		
	Kosprys R000	Opgehoopte amortisasie R000	Netto drabedrag R000	Kosprys R000	Opgehoopte amortisasie R000	Netto drabedrag R000
Oracle HRMS	13 913	13 913	-	13 913	13 913	-
Klandisiewaarde	2 144	-	2 144	2 144	-	2 144
	16 057	13 913	2 144	16 057	13 913	2 144

2015	2014
R000	R000

Rekonsiliasie van die drabedrag : Klandisiewaarde		
Netto begin drabedrag	2 144	-
Aankoop van filiaal	-	2 144
Netto eind drabedrag	2 144	2 144

2015

2014

R000

R000

6. LANGTERMYNBELEGGINGS

Die billike waardes van langtermynbeleggings soos op 31 Desember is soos volg:

Staatseffekte	682 959	513 722
Aandele	5 999 848	5 524 060
Genoteerde aandele	5 996 293	5 517 320
Ongenoteerde aandele	3 555	6 740
Vaste deposito's	326 415	264 198
Ander	674 886	328 751
	7 684 108	6 630 731

'n Volledige beleggingsregister is vir belanghebbers by die kantore van die Universiteit beskikbaar.

Die gemiddelde rentekoers wat soos aan die jaareinde op staatseffekte van toepassing was, is 8,7% (2014: 8,7%) en op vaste deposito's 7,7% (2014: 7,7%).

Die Universiteit se beleggingsportefuljes word deur professionele batebestuurders onder die toesig van die Beleggingskomitee van die Raad bestuur.

7. BELEGGINGSEIENDOMME

Netto begindrabedrag	29 270	69 960
Verandering in gebruik	-	(43 960)
Herwaardasie gedurende die jaar	590	3 270
Netto eindrabedrag	29 860	29 270

Alle beleggingseiendomme is op 7 Februarie 2016 (2014: 3 Februarie 2015) teen waardes soos op 31 Desember 2015 gewaardeer deur 'n eksterne professionele waardeerder wat met die herwaardasie van geokkupeerde woonstelgeboue bekend is. Inkomste ontvang uit beleggingseiendomme het R 1,9 miljoen (2014: R1,8 miljoen) beloop.

8. BELEGGING IN GEASSOSIEERDE MAATSKAPPYE

Naam	Getal aandele	Belang	Effektiewe stemreg
Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk	350	35,0%	35,0%
Stellenbosch Information Systems (Edms) Bpk	112 500	7,8%	26,0%
Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk	370	37,6%	37,6%
Custos Technologies (Pty) Ltd	370	30,0%	32,5%
GeoSUN Africa (Edms) Bpk	30	25,0%	25,0%

2015	2014
R000	R000

8.1 Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk

Die hoofdoel van die maatskappy is die verskaffing van genetiese, diagnostiese en toetsingsdienste vir mense en diere.		
Saldo aan die begin van die jaar	4 586	3 303
Netto aandeel in wins van geassosieerde maatskappy	1 075	1 283
Deel van voorbelaste wins	2 146	2 212
Deel van belasting	(633)	(579)
Dividende verdien	(438)	(350)
Saldo aan die einde van die jaar	5 661	4 586

8.2 Stellenbosch Information Systems (Edms) Bpk

Die hoofdoel van die maatskappy is die ontwikkeling en vervaardiging van mikrosatelliete en satellietstelsels.		
Saldo aan die begin en einde van die jaar	-	-

8.3 USB Bestuursontwikkeling Bpk

Die hoofdoel van die maatskappy is die ontwikkeling en aanbieding van bestuursontwikkelingprogramme en die verskaffing van konsultasiedienste.		
Die Universiteit se belang in USB Bestuursontwikkeling Bpk het toegeneem tot 54,8% op 14 April 2014. Gevolglik word USB Bestuursontwikkeling vanaf daardie datum gekonsolideer.		
Saldo aan die begin van die jaar	-	10 293
Netto aandeel in (verlies)/wins van geassosieerde maatskappy	-	(2 611)
Deel van voorbelaste (verlies)/wins	-	(2 611)
Deel van belasting	-	-
Dividend verdien	-	-
Verandering in beheer op 14 April 2014	-	(7 682)
Saldo aan die einde van die jaar	-	-

2015

2014

R000

R000

8.4 Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk

Die hoofdoel van die maatskappy is die kommersialisering van nanoveseltegnologie.		
Saldo aan die begin en einde van die jaar	-	-

8.5 GeoSUN Africa (Edms) Bpk

Die hoofdoel van die maatskappy is diensverskaffing aan die sonenergiebedryf.		
Saldo aan die begin van die jaar	417	188
Netto aandeel in wins van geassosieerde maatskappy	327	229
Deel van voorbelaste wins	327	229
Deel van belasting	-	-
Dividend verdien	-	-
Saldo aan die einde van die jaar	744	417

8.6 Custos Technologies (Pty) Ltd

Die hoofdoel van die maatskappy is die verskaffing van digitaleregtebestuur op digitale materiaal met kopiereg.		
Saldo aan die begin en einde van die jaar	-	-
Totale beleggings in geassosieerdes	6 405	5 003

8.7 Bates, laste en wins van Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk

Aanleg en toerusting	5 111	3 911
Ontasbare bates	1 166	1 208
Bedryfsbates	12 560	10 002
Totale bates	18 837	15 121
Langtermynlaste	548	642
Bedryfslaste	2 109	1 377
Totale laste	2 657	2 019
Inkomste	34 160	28 176
Wins	6 455	4 253

8.8 Bates, laste en verlies van Stellenbosch Information Systems (Edms) Bpk

Aanleg, toerusting en voertuie	-	-
Niebedryfsbates	-	-
Bedryfsbates	-	3 731
Totale bates	-	3 731
Langtermynlaste	-	-
Bedryfslaste	-	3 341
Totale laste	-	3 341
Inkomste	-	-
Wins/(Verlies)	824	-

2015

2014

R000

R000

8.9 Bates, laste en wins van Custos Technologies (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	42	-
Bedryfsbates	394	-
Totale bates	436	-
Niebedryfslaste	100	-
Bedryfslaste	-	-
Totale laste	100	-

8.10 Bates, laste en wins van Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	3 657	3 101
Bedryfsbates	1 954	1 384
Totale bates	5 611	4 485
Niebedryfslaste	-	-
Bedryfsbates	38	328
Totale bates	38	328
Inkomste	3 753	1 955
Verlies	(3 585)	(5 050)

8.11 Bates, laste en wins van GeoSUN Africa (Edms) Bpk

Niebedryfsbates	327	342
Bedryfsbates	1 514	1 758
Totale bates	1 841	2 100
Niebedryfslaste	-	150
Bedryfsbates	61	560
Totale laste	61	710
Inkomste	10 309	5 152
Wins	1 392	915

2015

2014

R000

R000

9. HANDELS- EN ANDER DEBITEURE

Studentegelde	85 797	78 145
Studentegelde verskuldig	178 351	151 323
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde	(92 554)	(73 178)
Studenteleninge	107 504	106 291
Studenteleninge verskuldig	191 782	177 365
Min: Waardedaling weens niemarkverwante rentekoerse	(19 555)	(17 741)
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studenteleninge	(64 723)	(53 334)
Handelsdebiteure	155 080	121 797
Handelsdebiteure verskuldig	159 747	124 257
Min: Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van handelsdebiteure	(4 667)	(2 460)
Motorlenings	45 062	41 127
Rente en dividende op beleggings ontvangbaar	15 687	13 718
Versekeringsseis ontvangbaar	64 488	-
Ander	56 010	54 015
	516 722	415 092
	(199 110)	(172 196)
Min: Langtermyngedeelte van motorlenings	(27 793)	(27 592)
Min: Langtermyngedeelte van studenteleninge voor inagneming van toelaag vir kredietverliese	(171 317)	(144 604)
	317 612	242 896

Verwys na aantekening 29 vir bedrae uitstaande deur verwante partye wat hierbo ingesluit is.

Alle niebedryfsdebiteure is binne vyf jaar vanaf die finansiële jaareinde ontvangbaar

Studentegelde

Die grootste komponent van uitstaande studentegelde is deur voormalige studente verskuldig. Die skuld word op grond van historiese invorderingsukses beoordeel. Die waarskynlikheid van invordering word oorweeg en 'n toelaag vir kredietverliese word op grond daarvan erken. Die waarskynlikheid vir die invordering van skuld word kleiner na gelang die skuld ouer raak en gevolglik word 'n groter toelaag vir ouer skuld erken. 'n Hoër persentasie word toegepas op skuld wat vir invordering aan die prokureur oorhandig is.

Die ouderdomsontleding van uitstaande studentegelde ten opsigte waarvan 'n waardedaling erken is, is soos volg:

Een jaar	81 922	72 850
Tussen een en vyf jaar	16 807	14 497
Vyf jaar en ouer	8 070	4 872
Oorhandig	71 552	59 105
Totaal	178 351	151 324

Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	73 178	62 510
Verhoging in voorsiening vir die jaar	19 621	17 533
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	(245)	(6 865)
Saldo aan die einde van die jaar	92 554	73 178

Die verhoging in die toelaag vir die jaar, asook onverhaalbare skuld afgeskryf, word in die gekonsolideerde inkomstestaat onder 'Ander bedryfsuitgawes' getoon.

2015

R000

2014

R000

Studenteleninge

Studenteleninge word teen laer as markverwante rentekoerse toegestaan. 'n Waardedaling ten opsigte van uitstaande studenteleninge word by erkenning van die lening bereken.

Studente word as delgingspligtig of nietdelgingspligtig gekategoriseer. 'n Toelaag vir kredietverliese ten opsigte van hulle lenings word gegrond op historiese inligting volgens die kategorie waarin die student val. Soos aan die jaareinde het studente wat nie delgingspligtig was nie, se lenings R69,0miljoen (2014: R68,4 miljoen) beloop en geen toelaag vir kredietverliese word ten opsigte van hierdie groep nodig geag nie. Studente wat delgingspligtig was, se lenings het R122,7 miljoen (2014: R108,9 miljoen) beloop, waarvan R43,6 miljoen (2014: R44,4 miljoen) nie agterstallig was nie. Geen toelaag vir kredietverliese word nodig geag vir die lenings wat nie agterstallig is nie. Agterstallige studenteleninge het R79,1 miljoen (2014: R64,6 miljoen) beloop. Die agterstallige studenteleninge word jaarliks vir die skep van 'n toelaag vir kredietverliese oorweeg.

Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studenteleninge is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	53 334	43 165
Verhoging in voorsiening vir die jaar	11 389	10 479
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	-	(310)
Saldo aan die einde van die jaar	64 723	53 334

Die verhoging in die toelaag vir die jaar, asook onverhaalbare skulde afgeskryf, word in die gekonsolideerde inkomstestaat onder 'Ander bedryfsuitgawes' getoon.

Handels- en ander debiteure

Soos aan die jaareinde beloop handelsdebiteure en ander debiteure wat ten volle presteer, R201,3 miljoen (2014: R111,8 miljoen).

Ander debiteure sluit 'n aantal kleiner debiteure in wat nie 'n beduidende geskiedenis van wanbetaling toon nie en waarvan die kredietwaardigheid goed is. Weens die aard van inkomste gehef, wat hoofsaaklik bestaan uit navorsingsverwante inkomste waarvoor kontrakte bestaan, word debiteure jonger as vier maande nie vir toelaag vir kredietverliese oorweeg nie. Die ouderdomsontleding van agterstallige debiteure is soos volg:

Tussen een en vier maande	61 769	32 235
Ouer as vier maande	34 914	27 388
Totaal	96 684	59 623

Debiteure ouer as vier maande word vir toelaag vir kredietverliese oorweeg. Die beweging in die toelaag vir kredietverliese ten opsigte van debiteure is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	2 460	1 324
Verhoging in voorsiening vir die jaar	10 205	1 712
Bedrae gedurende die jaar as onverhaalbaar afgeskryf	(7 988)	(576)
Saldo aan die einde van die jaar	4 677	2 460

Motorlenings

Die invorderbaarheid van motorlenings wat deur werknemers verskuldig is, word as hoogs waarskynlik geag en gevolglik word geen toelaag vir kredietverliese ten opsigte van hierdie kategorie geskep nie (verwys na aantekening 3).

Rente en dividende op beleggings ontvangbaar

Die bedrae is van die Universiteit se beleggingsbestuurders ontvangbaar. Die Universiteit se beleggingsportefeuljes word deur professionele batebestuurders bestuur en die bedrae word dus as ten volle invorderbaar beskou.

2015

2014

R000

R000

10. UITGESTELDE BELASTING

Die beweging in die uitgesteldebelaasting-saldo is soos volg:

Saldo aan die begin van die jaar	(275)	(680)
Beweging gedurende die jaar:		
Tydlike verskille ten opsigte van eiendom, boeke en toerusting	3 209	405
Saldo aan die einde van die jaar	2 934	(275)

Die uitgesteldebelaasting-saldo bestaan uit die volgende:		
Tydlike verskille ten opsigte van eiendom, boeke en toerusting	2 934	(275)
	2 934	(275)

'n Uitgesteldebelaasting-bate word vir belastingverliese erken slegs in die mate waartoe verhaling waarskynlik is.

Filiale van die Universiteit het uitgesteldebelaasting-bates van R2,5 miljoen (2014: R2,5 miljoen) wat as gevolg van onsekerheid oor die verhaalbaarheid daarvan nie in die gekonsolideerde finansiële jaarstate en dié van die filiale erken word nie. Die beweging in uitgestelde belasting vir die jaar word by 'Ander bedryfsuitgawes' ingesluit.

11. VOORRAAD

Voorraad bestaan uit die volgende items:		
Skryfbehoeftes	424	426
Verbruikbare material	3 662	3 905
	4 086	4 331

12. BEDRYFSHUURBATE

Die netto bedryfshuurbate is soos volg saamgestel:		
Bedryfshuurbate	9 554	13 697
Bedryfshuurlas	-	-
	9 554	13 697

Die verwagte beweging in die netto bedryfshuurbate is soos volg:		
Saldo aan die einde van die jaar	9 554	13 697
Binne een jaar betaalbaar	(4 368)	(4 505)
Binne twee tot vyf jaar betaalbaar	(5 186)	(9 192)
Ná vyf jaar betaalbaar	-	-
	-	-

13. HANDELS- EN ANDER KREDITEURE

Handelskrediteure	57 821	40 076
Studentegelde vooruit ontvang	98 477	91 299
Opgelope vergoedingskoste	49 039	45 381
Opgelope uitgawes	46 394	51 239
Opgelope verlofverpligting	154 488	138 656
Inkomste anders as studentegelde vooruit ontvang	145 701	144 178
NRF deposito	63 400	63 400
Interstruktuursaldo's (STIAS, WAT, MGD)	104 470	71 301
Ander	100 446	59 368
	820 236	704 898

Verwys na aantekening 29 vir bedrae betaalbaar aan verwante partye wat hierbo ingesluit is.

2015

2014

R000

R000

14. VERPLIGTINGS

Die volgende verpligtings het soos op 31 Desember met betrekking tot geboue, biblioteekboeke en -tydskrifte bestaan ten opsigte van kapitaalkontrakte goedgekeur of bestellings geplaas:

Geboue	30 143	96 825
Biblioteekboeke en -tydskrifte	866	851
	31 009	97 676

Wesentliche niekanselleerbare huurkontrakte sluit die huur van studentehuisvesting en die huur van kleiner toerusting in. Hierdie kontrakte het verskillende termyne.

Die volgende bedrae is soos aan die jaareinde ingevolge niekanselleerbare huurkontrakte betaalbaar:		
Binne een jaar	5 190	4 724
Binne twee tot vyf jaar	23 614	22 257
Na vyf jaar	68 331	74 879
	97 135	101 860

15. PERSONEELKOSTE

Vergoeding en byvoordele	1 915 306	1 708 461
Toename in die voorsiening vir personeelvoordele deur die inkomstestaat	23 532	20 510
Toename in die voorsiening vir langdiensvoordele deur die inkomstestaat	8	700
	1 938 846	1 729 671
Toename in voorsiening vir personeelvoordele ingesluit in omvattende inkomste	830	29 769
	1 939 676	1 759 440

Die gemiddelde getal voltydse, permanente universiteitswerknemers is 3 346 (2014: 3 211).

Die gemiddelde getal voltydse, niepermanente universiteitswerknemers is 1 437 (2014: 1 302).

16. PERSONEELKOSTE: UITVOERENDE BESTUUR

Die volgende inligting ten opsigte van bedrae wat werklik gedurende die finansiële jaar toegeval het, word verskaf om aan die Wet op Hoër Onderwys (no. 101 van 1997, soos gewysig) en die Regulasies vir Jaarlikse Verslagdoening deur Hoër Onderwysinstellings (afdeling 7.8) te voldoen.

Naam	Amp	Aard	Totale waarde 2015 R000	Tydperk	Totale waarde 2014 R000	Tydperk
Prof WJS de Villiers	Rektor en Visekanselier	Vergoeding uitbetaal	2 806	Apr – Des 2015	-	
		Addisionele vergoeding uitbetaal	50	Apr – Des 2015	-	
Prof HR Botman	Rektor en Visekanselier	Vergoeding uitbetaal	-		1 628	Jan – Jun 2014
		Bonus uitbetaal	-		241	Jan – Jun 2014
		Verlof uitbetaal	-		358	Jan – Jun 2014
Prof JF Smith	Visirektor (Gemeenskaps-interaksie en Personeel)	Vergoeding uitbetaal	455	Jan – Feb 2015	1 936	Jan – Des 2014
		Bonus uitbetaal	-	Jan – Feb 2015	109	Jan – Des 2014
		Verlof uitbetaal	98	Jan – Feb 2015	92	Jan – Des 2014
		Addisionele vergoeding uitbetaal*	4 833	Jan – Feb 2015	-	
Prof ASM Karaan	Visirektor (Gemeenskaps-interaksie en Personeel) (wnm)	Vergoeding uitbetaal	684	Jan – Mei 2015	861	Mei – Des 2014
		Bonus uitbetaal	100	Jan – Mei 2015	68	Mei – Des 2014
		Addisionele vergoeding uitbetaal	288	Jan – Mei 2015	192	Mei – Des 2014
Prof A Schoonwinkel	Visirektor (Leer & Onderrig)	Vergoeding uitbetaal	1 994	Jan – Des 2015	1 823	Jan – Des 2014
		Bonus uitbetaal	113	Jan – Des 2015	109	Jan – Des 2014
		Verlof uitbetaal	1 120	Jan – Des 2015	-	
		Addisionele vergoeding uitbetaal	100	Jan – Des 2015	-	
Prof TE Cloete	Visirektor (Navorsing, Innovasie & Nagraadse Studies)	Vergoeding uitbetaal	1 972	Jan – Des 2015	1 860	Jan – Des 2014
		Bonus uitbetaal	113	Jan – Des 2015	109	Jan – Des 2014
		Addisionele vergoeding uitbetaal	76	Jan – Des 2015		
Prof L van Huyssteen	Bedryfshoof	Vergoeding uitbetaal	2 520	Jan – Des 2015	1 936	Jan – Des 2014
		Bonus uitbetaal	155	Jan – Des 2015	109	Jan – Des 2014
		Addisionele vergoeding uitbetaal	680	Jan – Des 2015	-	Jan – Des 2014
Prof NN Koopman	Visirektor (Sosiale impak, Transformasie & Personeel)	Vergoeding uitbetaal	685	Jun – Des 2015	-	
		Bonus uitbetaal	72	Jun – Des 2015	-	
		Addisionele vergoeding uitbetaal	479	Jun – Des 2015	-	

*Sluit in skeidingspakket betaal.

Betaling aan Raadslede vir die bywoning van Raads- en komiteevergaderings:

Betaal aan	Getal lede	Bywoning van vergaderings Gemiddelde waarde R000	Terugbetaling van uitgawes Totale waarde R000
Raadsvoorsitter	1	-	-
Raadslede	30	-	193

Geen vergoeding word vir die bywoning van Raads- en komiteevergaderings aan Raads- of komiteelede betaal nie.

2015
R0002014
R000**17. TOTALE UITGAWES**

Totale uitgawes sluit die volgende in:

Waardevermindering		
Geboue	80 145	78 684
Rekenaartoerusting	45 452	47 379
Ander	52 371	48 613
Biblioteekboeke	74 395	66 302
	252 363	240 978

Amortisasie van ontasbare bates

-

406

Ander bedryfsuitgawes		
Beurse: Eie fondse en navorsingskontrakte	402 785	338 220
Huur	59 030	38 318
- Geboue	50 555	28 733
- Toerusting	8 475	9 585
Instandhouding en herstelwerk	152 925	108 809
Ouditeursvergoeding	4 139	4 342
Vir statutêre audit		
- Voorsiening vir huidige jaar	2 147	2 051
- Ondervoorsiening in vorige jaar	50	85
Vir ander ouditdienste	1 785	2 055
Vir ander konsultasiedienste	157	151
Interne audit	3 125	1 524
Forensiese audit	4 152	2 819
Verhoging in toelaag vir kredietverliese ten opsigte van studentegelde, studenteleninge en debiteure	32 982	21 973
Ander uitgawes	847 957	1 142 577
	1 507 095	1 658 582

Beurse deur US bestuur	658 729	588 427
- Eie fondse en navorsingskontrakte	402 785	338 220
- Agenskapsverhouding (insl. NSFAS)	255 944	250 207

2015

2014

R000

R000

18. HUUR ONTVANG

Wesenlike huurkontrakte wat niekanselleerbaar is, sluit verhuring van winkels en huise in. Die kontrakte het verskillende termynne.

Die volgende bedrae is soos aan die jaareinde ingevolge niekanselleerbare bedryfshuurkontrakte ontvangbaar:		
Binne een jaar	4 368	4 331
Binne twee tot vyf jaar	5 186	4 862
	9 554	9 193

19. RENTE EN DIVIDENDE VERDIEN

Rente ontvang	- bedryfsbeleggings	22 138	21 682
	- niebedryfsbeleggings	97 731	66 509
	- ander	150 838	115 451
Dividende ontvang		76 981	85 769
		347 688	289 411

20. GEREALISEERDE WINS BY VERKOOP VAN BELEGGINGS

Wins uit billikewaarde-reserwe gerealiseer	545 744	946 819
--	---------	---------

21. RENTE ONTVANG

Bedrag aan die begin van die jaar ontvangbaar	13 718	8 059
Bedrag in inkomstestaat	270 707	203 642
Bedrag aan die einde van die jaar ontvangbaar	(15 687)	(13 718)
	268 738	197 983

22. DIVIDENDE ONTVANG

Bedrag aan die begin van die jaar ontvangbaar	-	-
Bedrag in inkomstestaat	76 981	85 769
Bedrag aan die einde van die jaar ontvangbaar	-	-
	76 981	85 769

23. FINANSIERINGSKOSTE BETAAL

Bedrag aan die begin van die jaar betaalbaar	1 982	2 187
Bedrag in inkomstestaat	17 225	22 837
Bedrag aan die einde van die jaar betaalbaar	-	(1 982)
	19 207	23 042

2015
R0002014
R000**24. REKONSILIASIE VAN SURPLUS MET KONTANTVLOEIE**

	2015 R000	2014 R000
Surplus volgens die gekonsolideerde inkomstestaat	1 317 314	1 486 931
Aanpassings vir:		
Gerealiseerde wins by vervreemding van beleggings	(545 744)	(946 819)
Rente en dividende ontvang	(347 688)	(289 411)
Finansieringskoste	19 207	22 837
Wins by die vervreemding van eiendom, boeke en toerusting	(6 379)	(4 519)
Verhoging in voorsiening vir verlofgratifikasie	15 932	6 428
Verhoging in voorsiening vir personeelvoorrede	23 540	21 210
Verhoging in toelaag vir kredietverliese tov studentegelde en -lenings	34 797	23 916
Waardevermindering en amortisasie	252 363	241 384
Valutawins	(15 245)	(3 779)
Toename in belegging in geassosieerde maatskappye	(1 590)	(1 512)
Verlies by die vervreemding van eiendom, boeke en toerusting	-	941
Skenking van eiendom, boeke en toerusting	(46 896)	(25 464)
Bedryfsinkomste voor bedryfskapitaalveranderings	697 689	532 142
Verandering in bedryfskapitaal	48 459	(157 827)
Toename in handels- en ander debiteure	(142 902)	(79 047)
Min: Toename in debiteure vir uitstaande beleggingsinkomste	1 969	5 659
Toename in voorraad	245	(1 200)
Toename /(Afname) in handels- en ander krediteure	88 086	(58 940)
Toename /(Afname) in bedryfshuurlas	4 143	(24 299)
Kontant deur bedrywighede gegenereer	649 170	374 315

25. KONTANT EN KONTANTEKWIVALENTE

Gunstige banksaldo's	280 452	291 165
Korttermynbeleggings in kontant	337 142	265 414
	617 594	556 579

Die gemiddelde rentekoers vir 2015 ten opsigte van kontant en kontantekwivalente beloop soos aan die jaareinde 6% (2014: 3,4%).

Die Universiteit se fasiliteite by banke wat jaarliks hersien word	161 700	169 520
--	---------	---------

Soos aan die jaareinde was net 'n gedeelte van die fasiliteit vir motorlenings opgeneem. Die gedeelte wat opgeneem is, word by rentedraende lenings ingesluit. Verwys na aantekening 3.

2015

2014

R000

R000

26. FINANSIËLE RISIKOBESTUUR

Die Universiteit se aktiwiteite stel hom aan sekere besigheids- en finansiële risiko's, naamlik markrisiko, kredietrisiko en likiditeitsrisiko, bloot. Die Universiteit se oorkoepelende risikobestuursprogram fokus op die geïdentifiseerde bedryfsrisiko's sowel as die onvoorspelbaarheid van finansiële markte en poog om die potensieel nadelige uitwerking op die Universiteit te minimaliseer.

26.1 Besigheidsrisiko's

Die hoofbesigheidsrisiko's van die Universiteit, soos deur die Bestuur geïdentifiseer, sien as volg daaruit:

- ▶ Die pas van transformasie en verbreding van toeganklikheid.
- ▶ Die groeiende druk op die ongeoordeelde staatsubsidie aan universiteite.
- ▶ Infrastruktuurtekorte en die hoë koste van deurlopende instandhouding van fasiliteite.
- ▶ Druk op studie- en inwoningsgelde a.g.v. sektorwye protesaksies (#FeesMustFall).

Hierdie risiko's word deurlopend gemoniteer en die gepaste stappe gedoen om dit ten beste te bestuur.

26.2 Markrisiko

Die aktiwiteite van die Universiteit stel hom aan verskeie markrisiko's, insluitende valutarisiko, prysrisiko en rentekoersrisiko, bloot.

(a) Valutarisiko

As gevolg van internasionale transaksies in ander geldeenheide as die Suid-Afrikaanse rand (die Universiteit se funksionele geldeenheid), word die Universiteit aan valutarisiko blootgestel. Hierdie risiko spruit uit toekomstige finansiële transaksies asook erkende bates en laste, wat veral in VS-dollar, pond en euro gedenomineer is. Valutarisiko van toekomstige finansiële transaksies word bestuur deur vooruitdekking deur middel van valutatermykontrakte uit te neem.

Indien die wisselkoers soos op 31 Desember 2015 met 5,0% verstewig/verswak het, met alle ander faktore konstant, sou die surplus vir die jaar soos volg vergroot/(verklein) het:

NOK	14	-
CHF	2	-
EURO	104	259
GBP	62	351
AUD	14	-
SEK	12	-
USD	958	1 859
	1 166	2 469

Valutatermykontrakte word aangegaan om die blootstelling aan wisselkoersskommelings ten opsigte van sekere transaksies te bestuur. 'n Omsigtige benadering met betrekking tot vooruitdekking word gehandhaaf.

Op 30 November 2015 het die US Raad goedgekeur dat wisselkoersverliese wat ontstaan a.g.v. die verskil tussen die wisselkoers gebruik vir begrotingsdoeleindes en die koers soos waarteen die Biblioteek se buitelandse betalings werklik aangegaan word, uit die wisselkoerswinste op buitelandse beleggings befonds word.

Die volgende bedryfsbates en -laste ten opsigte van buitelandse valutatransaksies, soos in die gekonsolideerde staat van finansiële posisie getoon, word nie deur valutatermykontrakte vooruit gedek nie:

	Valuta 2015 R000	Randwaarde 2015 R000	Valuta 2014 R000	Randwaarde 2014 R000
Handelsdebiteure				
NOK	170	286	-	-
CHF	3	45	-	-
AUD	25	273	-	-
SEK	135	239	-	-
EURO	126	2 082	242	3 234
GBP	56	1 247	398	7 022
USD	1 260	19 161	1 059	10 769
Netto valutabate		23 333		21 025

(b) Prysrisiko

Die Universiteit word aan prysrisiko ten opsigte van genoteerde beleggings beskikbaar vir verkoop blootgestel. Indien die plaaslike aandelebeurs soos op 31 Desember 2015 met 10,0% gestyg/gedaal het en alle ander faktore konstant gebly het, sou die billikewaarde-reserwe vir genoteerde aandele met R599,6 miljoen (2014: R551,7 miljoen) vermeerder/verminder het. 'n 10,0% styging/daling op die sekuriteitebeurs ('bond exchange') soos op 31 Desember 2015 sou 'n toename/afname van R68,3 miljoen (2014: R51,4 miljoen) in die billikewaarde-reserwe vir rentedraende genoteerde instrumente tot gevolg gehad het.

Die Universiteit word nie aan kommoditeitsprysrisiko blootgestel nie.

(c) Rentekoersrisiko

Die rentekoerseienskappe van nuwe en bestaande lenings word deurlopend hersien. Die Universiteit het vir die jare geëindig 31 Desember 2015 en 2014 geen ooreenkomste met betrekking tot rentekoersafgeleide instrumente gesluit nie.

Indien die rentekoers ten opsigte van saldo's by banke soos aan die jaareinde met 100 basispunte gestyg/gedaal het, sou die surplus vir die jaar met R6,2 miljoen (2014: R5,6 miljoen) toegeneem/afgeneem het.

Indien die rentekoers ten opsigte van rentedraende beleggings soos aan die jaareinde met 100 basispunte toegeneem/afgeneem het, sou die surplus vir die jaar met R3,2 miljoen (2014: R2,6 miljoen) toegeneem/afgeneem het.

Indien die rentekoers ten opsigte van die bankfasiliteit vir die finansiering van die Universiteit se onderskeie motorskemas soos aan die jaareinde met 100 basispunte gestyg/gedaal het, sou die surplus vir die jaar met R0,4 miljoen (2014: R0,4 miljoen) afgeneem/toegeneem het.

26.3 Likiditeitsrisiko

Deursigtige likiditeitsrisikobestuur impliseer die handhawing van voldoende kontant en bemarkbare sekuriteite, asook die beskikbaarheid van kredietfasiliteite. Gedurende 2012 het die Beleggingskomitee van die Raad 'n bedrag van R750,0 miljoen van die korttermynkontantbeleggingsfondse (geldmark) na die langtermynbeleggingsfondse geskuif, wat onder meer tot 'n groot afname in die Universiteit se bedryfsbates bygedra het.

Die Universiteit is in staat om langtermynbeleggings op kort kennisgewing te realiseer om moontlike likiditeitsrisiko's te dek. Kontantbeleggings wat R649,2 miljoen (2014: R245,0 miljoen) beloop, is ook by langtermynbeleggings ingesluit.

	2015 R000	2014 R000
Bedryfsbates	943 660	808 313
Bedryfslaste	822 669	706 645
Verhouding bedryfsbates tot bedryfslaste	1,15	1,14

26.4 Kredietrisiko

Kredietrisiko ontstaan hoofsaaklik as gevolg van uitstaande studentegelde en -lenings, handelsdebiteure en kontantmiddele. Die grootste komponent van uitstaande studentegelde is deur voormalige studente verskuldig. Handelsdebiteure bestaan uit 'n groot hoeveelheid kliënte en hulle kredietwaardigheid word deurlopend deur die Universiteit geëvalueer. Kontantsurplusse word slegs by finansiële instellings met goeie kredietwaardigheid belê. Geen wesenlike kredietrisiko bestaan soos op 31 Desember 2015 en soos op 31 Desember 2014 waarvoor daar nie voldoende voorsiening gemaak is nie. Handels- en ander debiteure word ná aftrekking van enige toelaag vir kredietverliese getoon.

26.5 Raming van billike waarde

Die billike waardes van genoteerde beleggings beskikbaar vir verkoop word op die gekwoteerde markpryse soos aan die jaareinde gegrond. Die gekwoteerde markprys verwys na die sluitingsprys op die laaste sakedatum voor die jaareinde. Die billike waardes van ongenoteerde beleggings wat nie in 'n aktiewe mark verhandel word nie, word deur middel van toepaslike waardasietegnieke, gegrond op marktoestande soos aan die jaareinde, bepaal. Billike waardes van die res van die finansiële instrumente word op grond van verdiskonteerde kontantvloeiemodelle bepaal. Handels- en ander debiteure en -krediteure en rentedraende lenings se nominale waardes minus waardedalings en toelaes vir kredietverliese word geag die billike waardes daarvan te wees. Korttermynskuldinstrumente verteenwoordig skenkingsfondse waar die skenker die aanwending en die tydstip van aanwending kan bepaal, en word teen billike waarde gemeet.

Die Universiteit Stellenbosch pas vanaf 1 Januarie 2009 die aanpassing aan IFRS 7 toe vir finansiële instrumente wat teen billike waarde in die staat van finansiële posisie getoon word. Hierdie aanpassing vereis dat billikewaarde-metings volgens onderstaande hiërargie geopenbaar word:

- Vlak 1 Gekwoteerde pryse volgens aktiewe markte vir identiese bates en laste.
- Vlak 2 Ander insette as gekwoteerde pryse wat direk (pryse) of indirek (afgelei vanaf pryse) verkry word.
- Vlak 3 Insette vir bates en laste wat nie op beskikbare markdata gegrond word nie.

Bates soos op 31 Desember 2015 teen billike waarde getoon:

	Vlak 1	Vlak 2	Vlak 3	Totaal
	R000	R000	R000	R000
Staatseffekte	682 959	-	-	682 959
Aandele				
- Genoteerde aandele	5 996 293	-	-	5 996 293
- Ongenoteerde aandele	-	3 555	-	3 555
Vaste deposito's	326 415	-	-	326 415
Ander	674 886	-	-	674 886
	7 680 553	3 555	-	7 684 108

Die billike waarde van genoteerde beleggings, staatseffekte, vaste deposito's en ander beleggings word op huidige markpryse gegrond. Ander beleggings bestaan hoofsaaklik uit kontantinstrumente wat deel van die Universiteit se langtermynbeleggingspoel uitmaak. Die Universiteit bepaal die billike waarde van ongenoteerde beleggings en beleggings waarvoor daar nie 'n aktiewe mark is nie, deur van toepaslike waardasietegnieke gebruik te maak. Soos op 31 Desember 2014 was staatseffekte, genoteerde aandele, vaste deposito's en ander beleggings as vlak 1 geklassifiseer en ongenoteerde aandele as vlak 2.

Die billike waarde van finansiële instrumente wat nie op die sekuriteitebeurs verhandel word nie, word deur middel van toepaslike waardasietegnieke bepaal. Hierdie tegnieke neem hoofsaaklik beskikbare markdata in ag. Die gebruik van entiteitspesifieke ramings word beperk. Indien insette net uit beskikbare markdata bestaan, word die instrument op vlak 2 getoon. Spesifieke waardasietegnieke sluit die gebruik van gekwoteerde of handelaarspryse van soortgelyke instrumente in, met inagneming van risikofaktore.

Indien enige van die insette nie op beskikbare markdata gegrond word nie, word die item op vlak 3 getoon.

26.5 Raming van billike waarde (vervolg)

Finansiële laste

	Drabedrag	Kontraktuele kontantvloei	< 1 jaar	1–5 jaar	> 5 jaar
	R000	R000	R000	R000	R000
31 Desember 2015					
Rentedraende lenings	114 965	216 071	13 300	99 951	102 814
Handels- en ander krediteure	820 236	820 236	820 236	-	-
Totale finansiële laste	935 201	1 036 307	833 536	99 951	102 814

	Drabedrag	Kontraktuele kontantvloei	< 1 jaar	1–5 jaar	> 5 jaar
	R000	R000	R000	R000	R000
31 Desember 2014					
Rentedraende lenings	112 306	225 714	12 193	94 508	119 013
Handels- en ander krediteure	704 899	704 899	704 899	-	-
Totale finansiële laste	817 204	930 612	717 091	94 508	119 013

26.6 Bestuur van beskikbare fondse

Die Universiteit Stellenbosch bestuur sy fondse ten einde te verseker dat hy as lopende saak sal voortbestaan. Fondse bestaan uit beperkte en onbeperkte fondse. Beperkte fondse bestaan uit bedryfs-, lenings-, skenkings- en vastebate-fondse met bepaalde voorwaardes vir aanwending. Onbeperkte fondse is daardie fondse wat die Raad diskresionêr kan aanwend.

27. PERSONEELVOORDELE

Bydraes tot die Universiteit Stellenbosch Aftrededonds (USAF)

USAF, wat op 1 November 1994 ontstaan het en deur die Wet op Pensioenfondse van 1956 (soos gewysig) beheer word, is 'n vastebydrae-plan vir permanente werknemers van die Universiteit. Die fonds word minstens elke drie jaar deur 'n onafhanklike aktuaris gewaardeer. Die ledetal van USAF beloop soos op 1 Januarie 2016 altesaam 3 401 (2015: 3 265). Ledeblydraekoerse wissel tussen 10% en 20% van pensioengewende verdienste. Die aktuaris het verklaar dat die fonds finansiële gesond is. Totale bydraes betaal het R175,4 miljoen (2014: R164,8 miljoen) beloop. Die mees onlangse oudit is vir die jaar geëindig 31 Desember 2014 gedoen en 'n ongekwalifiseerde mening is uitgespreek.

Ander voordele

Na-aftrede mediese voordele word aan sekere afgetrede werknemers verskaf. Toegang tot hierdie voordeel word beperk tot werknemers wat voor 1 Junie 2002 aangestel is.

Die groeplewensversekeringskema voorsien lewensversekering by die dood van die lid. Lidmaatskap van die skema is vir alle permanente werknemers van die Universiteit verpligtend.

Die verpligtings word minstens elke drie jaar deur die onafhanklike aktuaris aktuarieel bereken en op 'n jaarlikse grondslag hersien. 'n Volledige aktuariële waardasie is soos op 31 Desember 2015 gedoen. Die mees onlangse aktuariële waardasie is op 25 Januarie 2016 gedoen. Die volgende aktuariële waardasie sal nie later nie as 1 Januarie 2017 gedoen word.

Die aktuariële waardasiemetode is die geprojekteerde-eenhedskrediet-metode. Die hoof aktuariële aannames is die volgende:

	2015	2014
Verdiskonteringskoers	10,7%	8,5%
Mediese inflasie	10,3%	8,4%
Groeplewensinflasiekoers	9,8%	7,9%
Salarisinflasie	9,8%	7,9%
Aftreeouderdom	65,0	65,0
Verwagte gemiddelde aftreeouderdom	65,0	65,0
Ouderdomsverskil tussen hooflid en gade: voortgesit	Werklik	Werklik
Ouderdomsverskil tussen hooflid en gade: aktief	4,0	4,0
Inkomste by aftrede	75,0%	75,0%
Proporsie by aftrede getroud	90,0%	75,0%
Maksimum ouderdom vir weeskindbydraes	21,0	21,0
Voortsetting by aftrede	100,0%	100,0%

Rekonsiliasie van die drabedrag:

	2015			2014		
	Mediese verpligting	Groeplewens- versekering	Totaal	Mediese verpligting	Groeplewens- versekering	Totaal
	R000	R000	R000	R000	R000	R000
Verpligting aan die begin van die jaar	500 358	43 184	543 542	453 092	40 171	493 263
Aanpassings in die gekonsolideerde inkomstestaat:						
- Huidige dienskoste	6 679	2 285	8 964	5 681	2 129	7 810
- Rentekoste	41 245	3 577	44 822	38 827	3 448	42 275
- Verwagte bydraes deur die werkgever betaalbaar	(28 170)	(2 084)	(30 254)	(27 291)	(2 284)	(29 575)
Aanpassings in die staat van omvattende inkomste	6 379	(5 549)	830	30 049	(280)	29 769
	526 491	41 413	567 904	500 358	43 184	543 542

	2015 R000	2014 R000
Die aktuariële verlies is aan die volgende faktore toeskryfbaar:		
Verandering in die finansiële aannames	12 401	27 884
Verandering in die aktuariële grondslag	(28 378)	10 726
Verandering in demografiese aannames	23 256	(8 841)
Verandering in ledetalle en –besonderhede	(6 449)	-
	830	29 769

Die verpligting aan die einde van die jaar is soos volg:		
Voortgesette lede	397 549	362 905
Indienslede	170 355	180 637
	567 904	543 542

Die verwagte toename in die verpligting vir die volgende 12 maande vir indienslede is R35,4 miljoen (2014: R23,9 miljoen).

Langdiensvoordele

Ná 25 jaar dienslewing kwalifiseer werknemers vir 'n geskenk met 'n waarde gelykstaande aan 50% van die werknemer se maandelikse salaris, met 'n minimum waarde van R400 en 'n maksimum waarde van R5 000.

Die verpligting aan die einde van die jaar is soos volg:		
Aktiewe lede	3 201	3 193
	3 201	3 193
Totale verpligting	571 105	546 735

Die geskiedenis van personeelvoordele is soos volg:

	2015 R000	2014 R000	2013 R000	2012 R000	2011 R000
Huidige waarde van verpligting	571 105	546 735	495 756	484 332	411 181
Aktuariële (wins)/verlies as gevolg van ondervinding	(28 378)	10 726	31 698	39 755	17 259

28. INKOMSTEBELASTING

Die Universiteit word ingevolge artikel 10(1)(cA)(i) van die Inkomstebelastingwet van normale inkomstebelasting vrygestel. Sommige van die filiale van die Universiteit is wel belastingpligtig. Verwys na aantekening 10.

29. VERWANTEPARTY-TRANSAKSIES

29.1 Onderstaande instansies word geag verwante partye van die Universiteit te wees.

Die gekonsolideerde finansiële state soos op 31 Desember 2015 sluit die volgende trusts en vennootskappe in:

Naam van trust:	Stellenbosch Trust
Aard van aktiwiteit:	Fondswerwing en belegging van skenkingsfondse
Lening aan trust:	Nul

Naam van trust:	Die Stellenbosch Ontwikkelingstrust
Aard van aktiwiteit:	Belegging in eiendom vir onderrig- en navorsingsaktiwiteit
Lening aan trust:	Nul

Naam van trust:	Stellenbosch Regsfakulteit Trust
Aard van aktiwiteit:	Bevoordeling van die Fakulteit Regsgeleerdheid, wat vir lede van die algemene publiek toeganklik is
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R100
- Lening	Nul

Naam van vennootskap:	Stellenbosch Finansieringsvennootskap
Aard van aktiwiteit:	Leen van fondse ingevolge die vennootskapsoreenkoms
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	Nul
- Lening	Nul

Die Universiteit het soos op 31 Desember 2015 die volgende beleggings in ongenoteerde filiale gehad:

Naam van maatskappy:	Unistel Eiendomme (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Dormant
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Aandele	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Kommersialisering van intellektuele eiendom en bronne van die Universiteit Stellenbosch vir navorsing, opleiding en gemeenskapsinteraksie
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Aandele	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	USB Bestuursontwikkeling Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ontwikkeling en aanbieding van bestuurs-ontwikkelingprogramme en verskaffing van konsultasiedienste
Effektiewe aandeelbesit:	54,8%
Boekwaarde van belang:	
- Aandele	R4 317 980
- Lening	Nul

InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk, 'n volfiliaal van die Universiteit, het soos op 31 Desember 2015 die volgende beleggings in ongenoteerde filiale en geassosieerde maatskappye gehad:

Naam van maatskappy:	Aquastel (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ontginning van akwakultuurtegnologie
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Sun Media Stellenbosch (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Uitgewery en drukdienste
Effektiewe aandeelbesit:	55%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Stellenbosch Information Systems (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ontwikkeling en vervaardiging van mikrosatelliete en satellietstelsels
Effektiewe aandeelbesit:	26%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	Nul
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Unistel Geneeskundige Laboratoriums (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Verskaffing van genetiese, diagnostiese en toetsingsdienste vir mense en diere
Effektiewe aandeelbesit:	35%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R4 586 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Unistel Tegnologie (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ontginning van die Hysucat®- en Hysuwac®-handelsmerk en -waterfilterstelsel
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-instituut (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Verskaffing van sportverwante dienste (kommersialisering van sportbates)
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	R1 692 000

Naam van maatskappy:	Stellenbosch Nanofiber Company (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Kommersialisering van nanoveseltegnologie
Effektiewe aandeelbesit:	37%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	Nul
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Stellenbosch Wind Energy Technologies (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Kommersialisering van windenergiegenereringstegnologie
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	GeoSUN Africa (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Diensverskaffing aan die sonenergiebedryf
Effektiewe aandeelbesit:	25%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R417 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Launchlab (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ondersteun entrepreneurskap op die kampus deur netwerkgeleenthede, mentorskap en bekostigbare huurtariewe in 'n entrepreneursvriendelike omgewing
Effektiewe aandeelbesit:	100%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Surfactant Medical Technology (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Ontwikkeling van gepatenteerde sintetiese longtegnologie
Effektiewe aandeelbesit:	50%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Naam van maatskappy:	Custos Media Technologies (Edms) Bpk
Aard van aktiwiteit:	Verskaffing van digitaleregtebestuur op digitale materiaal met kopiereg
Effektiewe aandeelbesit:	30%
Boekwaarde van belang:	
- Belegging	R1 000
- Lening	Nul

Uitvoerende bestuurslede word ook geag verwante partye van die Universiteit te wees. Verwys na aantekening 16 vir 'n lys van die uitvoerende bestuurslede en betalings aan hulle gedurende die jaar.

29.2 Transaksies met verwante partye

Transaksies met verwante partye sluit in die betaling vir administratiewe dienste en finansieringskoste, asook beleggingsinkomste wat verdien is.

Belanghebbers het gedurende die jaar geen wesentliche belang gehad in enige wesentliche ooreenkoms van die Universiteit of enige van sy filiale wat tot 'n botsing van belange aanleiding kan gee nie.

Transaksies tussen die Universiteit Stellenbosch en sy filiale word by konsolidasie uitgeskakel.

Die volgende verwanteparty-transaksies het tussen die Universiteit en verwante partye plaasgevind:

2015	2014
R000	R000

29.2.1 Inkomste

Vanaf filiale:		
Bydraes ontvang	231 340	232 335
Dienste	19 415	19 824
Rente	975	801
	251 730	252 960

29.2.2 Uitgawes

Aan filiale:		
Dienste	2 532	17 413
Rente	580	348
	3 112	17 761

29.2.3 Bedrae soos aan die jaareinde uitstaande

Ontvangbaar van:		
Filiale	29 307	11 597
	29 307	11 597
Betaalbaar aan:		
Filiale	4 912	1 289
	4 912	1 289

29.2.4 Lenings aan verwante partye toegestaan

Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-instituut (Edms) Bpk	1 692	2 732
Unistel Tegnologie (Edms) Bpk	-	4 970
InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk	-	2 323
	1 692	10 025

Die lening aan Stellenbosch Universiteit Sportprestasie-instituut (Edms) Bpk dra rente wat aan die prima koers gekoppel is, en het vaste terugbetalingsbepalings.

Die lenings aan Unistel Tegnologie (Edms) Bpk en InnovUS Tegnologie Oordrag (Edms) Bpk dra rente wat aan die prima koers gekoppel is, en is volgens onderlinge ooreenkomste terugbetaalbaar.

30. VOORWAARDELIKE AANSPREEKLIKHEDE

Die Universiteit waarborg 'n persentasie van die uitstaande bedrag ten opsigte van verbandlenings van kwalifiserende werknemers. Die maksimum blootstelling soos aan die jaareinde beloop R1 35 775 (2014: R430 398).

31. VERGELYKENDE SYFERS

Die volgende aanpassing is in die huidige jaar gedoen, wat ook 'n impak op die vergelykende syfers gehad het:

Waar die Universiteit, ingevolge IAS 18, as Agent optree, word Beurs Inkomste, en die dienoorkomstige Beurs Uitgawe, nie deur die Inkomstestaat verantwoord nie. Voorheen is soortgelyke transaksies as beide 'n inkomste en gepaardgaande uitgawe verantwoord.

Die uitwerking daarvan is soos volg:

Afname in privaat skenkings, toekennings en kontrakte	250 207
Afname in ander bedryfsuitgawes	250 207

GLOSSARIUM

Terme en verklarings

Definisies

aangewese groepe

Mense wat bruin, swart of Indiër is (BSI).

A-gegradeerde navorsers

Navorsers wat as wêreldleiers op hul onderskeie navorsingsterreine beskou word.

eienskappe van gegraduateerdes

Om volhoubare hoop in Afrika te skep, streef die Universiteit Stellenbosch daarna om elke gegraduateerde, deur die loop van sy of haar studie, met wenslike en blywende karaktereienskappe toe te rus. 'n Stellenbosch gegraduateerde is:

- ▶ 'n ondersoekende gees (aanvaar verantwoordelikheid vir 'n lewenslange leer en aanwending van kennis, dink krities en kreatief);
- ▶ 'n betrokke burger op plaaslike, streeks- en globale vlak (tree verantwoordelik teenoor die samelewing en omgewing op, oefen doeltreffende leierskap uit, neem in 'n diverse, veeltalige gemeenskap deel, skep geleentheid vir ander as 'n maatskaplike entrepreneur);
- ▶ 'n dinamiese, professionele persoon (pas kennis toe en dra dit oor, gryp geleentheid aan en los probleme op, is innoverend, gebruik volhoubare en doeltreffende tegnologie, tree eties op); en
- ▶ sosiaal en intellektueel 'n goed afgeronde individu (trek voordeel uit geleentheid vir persoonlike groei – kultureel, intellektueel en sportlewe, soek verrykende ervarings, neem ingeligte en weldeurdagte besluite).

geldstroom

Die Universiteit se finansiële kapitaal (money stream / income stream). Vier geldstrome word onderskei en genommer om aan te dui waar die finansiële insette vandaan kom:

- ▶ *eerste geldstroom*: die staatsubsidie;
- ▶ *tweede geldstroom*: die onderrig- en verblyfgeld van studente verhaal;
- ▶ *derde geldstroom*: dié uit (kontrak)navorsing, beleggings, kommersialisering en verkope verdien; en
- ▶ *vierde geldstroom*: filantropiese skenkings en bemakings.

Horizon 2020

Die Europese Unie se grootste navorsings- en innovasiebefondsingsprogram ooit met die oog op uitnemende wetenskap, bedryfsleierkap en die aanpak van maatskaplike uitdagings. Befondsing word oor 'n sewejaartydperk – van 2014 tot 2020 – aan verskeie tipes projekte beskikbaar gestel, gewoonlik in 'n raamwerk van drie tot vier jaar per projek.

kennis- en ander vennootskappe

Formele, institusionele vennootskappe met burgerlike gemeenskapsorganisasies, plaaslike regerings of munisipaliteite, die Wes-Kaapse provinsiale regering, die Wes-Kaapse Departement van Gesondheid, die nasionale departemente van Verdediging en Militêre Veterane, kerke (Teologie), Elsenburg (AgriWetenskappe), ensovoorts. Hierdie vennootskappe word gewoonlik deur 'n formele memorandum van verstandhouding gerig.

Kuali

Kuali is 'n oopbronsagtewarepakket vir die administratiewe bestuur van hoëronderrysinstellings. Dit behels sagtewarestelsels vir finansiële bestuur, navorsingsadministrasie, studentedienste, biblioteekbestuur, bedryfskontinuiteit en werksvloei. (www.kuali.org)

nagraadse baccalaureusgrade	Baccalaureusgrade wat as tweede, gevorderde baccalaureus geneem kan word, byvoorbeeld BPhil en die twee- of driejarige LLB-graad. HonsB-grade is hierby uitgesluit.
omgekeerde klaskamer	Die omgekeerde klaskamer is 'n pedagogiese model waarin die tipiese lesing- en huiswerkelemente van 'n kursus omgeswaai word. Die term word algemeen gebruik om amper enige klasstruktuur te beskryf waar opgeneemde lesings voor klas as huiswerk gekyk word, opgevolg deur oefeninge in die klas. (<i>Educause</i> , February 2012)
parallelmediumonderrig	Onderrig word in aparte klasse in Afrikaans en in Engels aangebied. Modules wat so aangebied word, word met 'n A & E-spesifikasie in die Universiteit se Jaarboek aangedui.
program	'n Kombinasie van modules waaruit 'n leerplan (kurrikulum) vir 'n graadkwalifikasie saamgestel word, byvoorbeeld BA, BEd, BIng, BRek, BSc. Ook bekend as leerprogram of studieprogram. Daar word onderskei tussen voorgraadse programme – die eerste universiteitskwalifikasie in 'n spesifieke rigting – en nagraadse programme – programme wat volg op die eerste kwalifikasie, byvoorbeeld nagraadse diploma-, honneurs-, magister- en doktorsgraadprogramme. Ons onderskei ook tussen 'n graadprogram, diplomaprogram en sertifikaatprogram.
samelewingsgerigte vakkundigheid	'n Wetenskaplike en samelewingsbenadering tot sosiale impak waardeur kapasiteit gebou word deur middel van transdissiplinêre samewerkende metodologieë.
taalspesifikasie	Al die modules in die Universiteit se Jaarboek is gemerk met 'n taalspesifikasie volgens die Universiteit se Taalbeleid en -plan. Nadere besonderhede hieroor by www.sun.ac.za/taal

Taalspesifikasie	Kenmerke
A-spesifikasie (Hoofsaaklik Afrikaans as onderrigmedium)	- Die onderrig is hoofsaaklik in Afrikaans. - Die onderrig- en leermateriaal (handboeke uitgesluit) is sover moontlik in Afrikaans en Engels.
T-spesifikasie (Tweetalige klasse: 50% Afrikaans en 50% Engels)	- Die onderrig is ten minste 50% van die tyd in Afrikaans. Ook dubbelmediumonderrig genoem. - Die onderrig- en leermateriaal (handboeke uitgesluit) is sover moontlik in Afrikaans en Engels.
E-spesifikasie (Engels as onderrigmedium)	- Die onderrig is hoofsaaklik in Engels. - Die onderrig-leermateriaal (handboeke uitgesluit) is sover moontlik in Engels en Afrikaans.
A&E-spesifikasie (Afsonderlike 'strome' in Afrikaans en Engels)	- Dit kan beteken dat daar aparte klasse is wat volledig in Afrikaans en volledig in Engels aangebied word. Ook parallelmediumonderrig genoem.
A+i	Afrikaanse klasse word intyds na Engels getolk en Engelse klasse na Afrikaans. Kyk "talking".
E+i	

tolking	Onderrig word in óf Afrikaans óf Engels aangebied en 'n tolk sal dan die les na die ander taal fluistertolk. Die tolk gebruik 'n kop- of handmikrofoon en die student hoor die lesing deur oorfone.
gemengde leer	Modules word aangebied deur middel van tradisionele lesings én informasie- en kommunikasietegnologie. Kyk ook tegnologieplatform. Gemengde leer verhoog die interaksie tussen studente en tussen personeel en student, en verbeter ook toegang tot hulpbronne.
Tegnologie-innovasieagentskap	TIA is 'n nasionale openbare entiteit wat deur die Departement van Wetenskap en Tegnologie gefinansier word om die innovasiegaping tussen die navorsing en ontwikkeling van hoëronderriginstellings, wetenskapsrade, openbare entiteite en privaat sektor, en kommersialisering te oorbrug.

Die Universiteit, as 'n 21ste-eeuse instelling, speel 'n leidende rol in die skep van 'n gevorderde samelewing. Inklusiwiteit konsentreer op individue se talente en bydraes; innovasie handel oor die noodsaak om veral die uitdagings van 'n meer volhoubare toekoms kreatief die hoof te bied; studente en akademici wy hul energie aan die skep van die toekoms deur waagmoedige pogings om hedendaagse probleme en kwessies daadwerklik te hanteer; ontdekking geskied deurdat teorie en praktyk in die opvoedingsproses verweef word, en die Stellenbosch-ervaring lewer denkleiers op wat groter insig het in wêreldkwessies, hul kreatiewe vermoëns innoverend ontsluit om probleme op te los, en sinvol optree om die samelewing deur kennis te dien. Dít alles gebeur binne die konteks van die transformasie van die US om toekomsfiks en wêreldwyd mededingend te wees. (US Institusionele Voorneme en Strategie 2013–2018: 17)

Gepubliseer deur Korporatiewe Bemarking
Universiteit Stellenbosch
Victoriastraat
Stellenbosch
Privaat Sak XI, Matieland 7602
Tel: 021 808 4977 / Faks: 021 808 3800
Webwerf: www.sun.ac.za
E-pos: info@sun.ac.za
ISBN: 978-0-7972-1603-7

Redaksionele span

Mattie van der Merwe (redakteur), Susan van der Merwe (skryf), Annemi Murray en Faiza Majiet (finansiële verslag). Redigering en vertaling: Willemien Klinger, Hendrien Rust-Swanepoel (oorskryf), Lize Vorster, Anneli Roux.
Fotoprojek:
Nikki Malan.

Photography: Stefan Els, Werner Roux, SSFD

Ontwerp en uitleg: SUN MeDIA Stellenbosch

Produksie: SUN MeDIA Stellenbosch

Icons: Designed by Freepik and distributed by Flaticon

Omslagafbeelding: www.handmadebyme.co.za

Afkortings

BA	Baccalaureus in die Lettere en Wysbegeerte
BBSEB	Breëbasis swart ekonomiese bemagtiging
BEd	Baccalaureus in die Opvoedkunde
BIng	Baccalaureus in die Ingenieurswese
BSc	Baccalaureus in die Natuurwetenskappe
BSI	bruin, swart en Indiër
EBW	Ekonomiese en Bestuurswetenskappe
CREST	Centre for Research on Evaluation, Science and Technology
DHOO	Departement van Hoër Onderwys en Opleiding
DWT/NNS	Departement van Wetenskap en Tegnologie / Nasionale Navorsingstigting Sentrum van Uitnemendheid
ECSA	Ingenieursraad van Suid-Afrika
FGGW	Fakulteit Geneeskunde en Gesondheidswetenskappe
FP7	7th Framework Programme for Research and Technological Development
FVZS	Frederick van Zyl Slabbert Instituut vir Studenteleierskapsontwikkeling
HELTASA	Higher Education Learning & Teaching Association of Southern Africa
HEMIS	Higher Education Information Management System
HonsBSc	Honneurs-baccalaureus in die Natuurwetenskappe
IF	Institusionele Forum
IKT	informasie- en kommunikasietegnologie
IMK	Institusionele MIV-kantoor
<IR>	Integrated reporting / Geïntegreerde verslaggewing
IVS	Universiteit Stellenbosch Institusionele Voorneme en Strategie 2013–2018
KGD	Kampusgesondheidsdiens
KKHO	Kaapse Konsortium vir Hoër Onderwys
KLO	Komitee vir Leer en Onderrig
KSUT	Kaapse Skiereiland Universiteit van Tegnologie
LLL	Luister-, Leer- en Leefhuise
NNS	Nasionale Navorsingstigting
NSFAS	National Student Financial Aid Scheme
ORK	Oudit- en Risikokomitee van die Raad
nGap	New Generation of Academics programme
PhD	Doktor in die Wysbegeerte
PSO	Privaatstudenteorganisasie
RBS	Rektor se Bestuurspan
SARChI	South African Research Chairs Initiative
SBA	strategiese bestuursaanwyser
SR	Studenterraad
THRIP	Technology and Human Resources for Industry Programme
TIA	Tegnologie-innovasie-agentskap
USB-BO	USB Bestuursontwikkeling
UWK	Universiteit van Wes-Kaapland
WNNR	Wetenskaplike en Nywerheidsnavorsingsraad